

MAJANDUSAASTA ARUANNE

01. jaanuar 2020 kuni 31. detsember 2020

Osühing Transpordi Varahaldus

Registrikood: 12927802

Suur-Ameerika 1

Tallinn 10122

Eesti

E-post: tvh@tvh.ee

Audiitor: AS Deloitte Audit Eesti

Majandusaasta algus: 01. jaanuar 2020

Majandusaasta lõpp: 31. detsember 2020

Sisukord

Tegevusaruanne	2
IFRS RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	13
Kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruanne	13
Finantsseisundi aruanne	14
Omakapitali muutuste aruanne	15
Rahavoogude aruanne	16
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	17
Lisa 1. Arvestuspõhimõtted	17
Lisa 2. Müügitulu	29
Lisa 3. Renditeenuse osutamisega seotud kulud	31
Lisa 4. Mitmesugused tegevuskulud	31
Lisa 5. Materiaalne põhivara	32
Lisa 6. Raha ja raha ekvivalendid	34
Lisa 7. Finantsinstrumendid	35
Lisa 8. Nõuded ja ettemaksed	36
Lisa 9. Võlad ja ettemaksed	36
Lisa 10. Osakapital	36
Lisa 11. Tulevaste perioodide tulu	37
Lisa 12. Muud kohustised	38
Lisa 13. Emiteeritud võlakirjad	38
Lisa 14. Seotud osapooled	40
Lisa 15. Finantsriskide juhtimine	41
Lisa 16. Olulised juhtkonnapiirkonnad ja hinnangud	44
Lisa 17. Sündmused pärast aruandekuupäeva	45
Lisa 18. Tingimuslikud kohustused	45
Juhatuse ja nõukogu liikmete allkirjad	47
KAHJUMI KATMISE ETTEPANEK	48

Tegevusaruanne

Asutamine

OÜ Transpordi Varahaldus (edaspidi "TVH" või "Äriühing") on äriühing, mis on asutatud 30. septembril 2015 Eesti Vabariigi kui ainuosaniku poolt eesmärgiga tegutseda investeerimisühinguna (IFRS 10 kohaselt pole tegemist investeerimisüksusega), mis rahastab ja haldab investeringuid põhivarasse transpordi valdkonnas (sealhulgas omandamine ja rentimine). Äriühing kanti äriregistrisse 9. oktoobril 2015.

Äriühingu äriplaani

Äriühingu asutamisel 2015. aastal nägi ainuosanik ette äriplaani, mille peamine eesmärk oli võtta üle Kanada ekspordiagentuuri Canada (EDC) kolme lennukiga tagatud laen ning jätkata nende õhusõidukite finantseerimist liisinguvõtjatele.

Arvestades, et äriühingu algse äriplaani eesmärgid täideti edukalt 2016. aastal (lisaks omandati ja renditi välja täiendav neljas lennuk), valmistas juhatus ette ning nõukogu kiitis 2017. aprillis heaks äriühingu täiendatud äriplaani aastateks 2017–2021, milles edasise äritegevuse aluseks valiti stsenaarium „*konservatiivne kasv I*“.

Täiendatud äriplaani hindas eelnevalt sõltumatu ekspert Lufthansa Consulting Group, kinnitades selle vastavust turuinvestori printsiibile. Äriplaani teostamiseks omandati 2018. aastal kaks täiendavat Bombardier CRJ900 lennukit suurendades sellega TVH lennukiparki kuuele lennukile.

2018. aasta detsembris teostas äriühing seitsmenda Bombardier CRJ900 lennuki omandamise ja tagasirentimise tehingu, millele eelnevalt töötati välja ka TVH täiendatud äriplaani aastateks 2019–2023.

Lähtudes äriühingu äriplaani perioodilise uuendamise põhimõttest valmistas juhatus ette ning nõukogu 18. detsembril 2019 kiitis heaks TVH äriplaani aastateks 2020–2024, milles lisaks senisele põhitegevusele (õhusõidukite finantseerimisteenused liisinguvõtjatele) on täiendava tegevusena ette nähtud ka õhusõidukite käitamiseks vajalike varuosade, komponentide ja tööriistade liising.

Viimati nimetatud ärisuuna realiseerimiseks omandas TVH 2020. aasta alguses Bombardier CRJ-tüüpi lennukite varuosi, komponente ja tööriistu ning rentis omandatud varakogumi turutingimustel pikaajaliselt välja Regional Jet OÜ-le.

Äriühingu lennukipark

Äriühingu lennukipark koosneb seitsmest Bombardier CRJ900NG lennukist, mille seerianumbrid on MSN 15211, MSN 15250, MSN 15261, MSN 15262, MSN 15267, MSN 15277 ja MSN 15206. Kõik äriühingule kuuluvad lennukid on 88-istmelises konfiguratsioonis ja registreeritud Eesti Lennuametis, omanikuks TVH ja operaatoriks Regional Jet OÜ. Regional Jet OÜ on Nordic Aviation Group AS („Nordica“) tütarühing, mis pakub Nordicale, SAS-le ja teistele klientidele reisilennuliinide opereerimise (ACMI) teenuseid.

Enne olulisemate tehingute sõlmimist on täiendava kindlustandva meetmena sõltumatult lennundusvaldkonna eksperdilt saadud kinnitus, et vara soetushind ja renditingimused vastavad turutingimustele ja järgitakse turumajandusliku investeerimise põhimõtteid (MEIP).

Omaniku ootused

Kehtivad omaniku ootused on kehtestatud Majandus- ja taristuministri poolt 16. juunil 2017. Omaniku ootused on kättesaadavad ühingu koduleheküljel aadressil <https://tvh.ee/et/omaniku-ootused/>.

Eesti Vabariik on Äriühingule kehtestanud kolm peamist ootust:

- tegeleda valitud valdkonnas efektiivse majandustegevusega, mis tagab äriühingu arengu ja riigile optimaalse ning stabiilse omanikutulu;
- täita riigi kehtestatud strateegilisi eesmärgi vastavalt äriühingu suhtes kohaldatavatele seadustele, regulatsioonidele ja arengukavadele;
- olla Eesti äriühingutele heaks eeskujuks heade juhtimistavade, sotsiaalse vastutuse ning kõrge ärikultuuri poolest.

Vastavalt riigivaraseadusele on äriühing loodud valdavalt tulu saamiseks asutatud äriühinguna ja äriühingu tegevuse eesmärk on toimida investeerimisettevõtjana, kes finantseerib ja haldab investeeringuid põhivaradesse transpordisektoris (sealhulgas varade omandamine ja rendile andmine).

Riigi kui omaniku ootus on, et vabal turul opereeriv riigi äriühing maksab stabiilset omanikutulu (dividende). OÜ Transpordi Varahaldus omanikutulu ootused on fikseeritud äriühingu äriplaanis ning see lähtub eespool kirjeldatud optimaalse kapitalistruktuuri säilitamise eesmärgist. Omaniku ootus on, et äriühingu tegevus oleks kasumlik, kuid arvestades, et äriühing on asutamisjärgses arendamise- ning kasvufaasis, ei ole omanik lähiaastatel dividendide maksmist kavandanud.

Äriühing peab tagama oma tegevuse jätkusuutlikkuse pideva uuendus- ja arendustööga ning vajalike investeeringutega. Investeeringud peab olema võimalik katta äriühingu põhitegevuse rahavoogudest (vajadusel laenukapitali kaasates) ning riik reeglina täiendavaid omakapitaliinvesteeringuid äriühingutesse ei tee.

Kapitali juhtimine

Vastavalt omaniku ootustele on Äriühingu kui rahvusvahelises õhusõidukite pikaajalises liisinguäris tegutseva investeerimisettevõtte optimaalseks omakapitali proportsiooniks tööstusharule tüüpiliselt ja väljaantud võlakirjade tingimustest lähtuvalt vahemik 25%-50% koguvaradest, millest Äriühing oma finantsplaanide koostamisel lähtub.

31.12.2020.a. seisuga on antud suhe 41%, arvestades omakapitali 32 915 tuhat eurot ning koguvarade summat 79 564 tuhat eurot (31.12.2019 seisuga 52%, arvestades omakapitali 44 833 tuhat eurot ning koguvarade summat 86 045 tuhat eurot).

Äriühingu juhtimine

Majandus- ja taristuministri poolt vastu võetud omaniku ootuste kohaselt ei ole Äriühingul töötajaid ning kvaliteetset juhtimisteenust ostetakse vabalt turult sisse. TVH-d juhitakse kahe juhatuse liikme - Ergo Blumfeldt ja Tõnis Tamme poolt, kellega äriühing on sõlminud juhatuse liikme lepingud. Lisaks on advokaadibürooga TRINITI sõlmitud juhtimisteenuste osutamise leping.

Äriühingu tegevust planeerib, korraldab juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle nõukogu, mis alates 2017. aasta maist on kolmeliikmeline: Maigi Pärnik-Pernik (esimees), Katrin Andre ja Kaupo Raag.

Käesoleva aastaaruande perioodil pidas nõukogu 13 koosolekut ning kahel korral võttis otsused vastu koosolekut kokku kutsumata, s.h võttis vastu järgmised olulised otsused:

- nõusoleku andmine raamatupidamis- ja finantsteenuste osutamise lepingu pikendamiseks;
- nõusoleku andmine juhtimis- ja õigusabilepingu tingimuste muutmiseks;
- äriühingu 2019. majandusaasta aruande kinnitamine;
- nõusolek juhatusle Nordic Aviation Group AS-ga sõlmitud lennukite rendilepingute muutmiseks;
- siseauditi 2021. aasta tööplaani heakskiitmine;
- juhatuse liikmete ametiaja ja teenistuslepingute pikendamine;
- Ühingu majandustegevusega seotud riskide maandamise tegevuskava heakskiitmine;
- audiitorkontrolli teostaja valimine äriühingu 2020.-2022. majandusaastate auditeerimiseks;
- Varuosade varakogumi rendilepingu muutmise heakskiitmine;
- äriühingu 2021. majandusaasta eelarve heakskiitmine.

Äriühingu juhatus täidab oma kohustusi, mis on kooskõlas Finantsinspektsiooni poolt vastu võetud Hea Ühingujuhtimise Tava (CGP) soovituslike suunistega. Lisaks CGP-le kohaldub riigivaraseadus, kuna 100% Äriühingu osadest kuulub Eesti Vabariigile. See tähendab, et kõiki CGP vorminõudeid ei pea ja ei saagi äriühing järgida, eriti nõudeid seoses nõukogu koosseisu ja ainuosaniku koosolekute kokkukutsumisega. Siiski on oluline märkida, et see ei mõjuta äriühingu võlausaldajate ja ainuomaniku õiguste kaitset.

Hea Ühingujuhtimise Tava (CGP) aruanne 2020

Tulenevalt riigivaraseaduse § 88 lõike 1 punktist 10 ja Äriühingu põhikirja punktist 5.2.1 on Äriühingul kui riigi äriühingul kohustus rakendada äriühingu juhtimisel CGP-d ning kirjeldada selle järgimist majandusaasta aruande koosseisus.

CGP kohaselt on sealkirjeldatud põhimõtted emitendile täitmiseks soovituslikud ning iga emitent otsustab ise, kas ta võtab need põhimõtted enda juhtimise korraldamise aluseks või mitte. Emitent kirjeldab “täidan või selgitan” põhimõtte kohaselt emitendi juhtimistavasid CGP aruandes ning kinnitab, kas ta järgib CGP-d või mitte. Kui emitent ei järgi CGP-d, esitab ta aruandes mittejärgimise põhjused.

Tulenevalt asjaolust, et Äriühingul on üks osanik (Eesti Vabariik), kuid CGP on järgimiseks eelkõige äriühingule, mille aktsiad on võetud kauplemisele börsil, siis mitmed CGP sätted on johtuvalt Äriühingu suhtes kohaldamatud või oleks nende kohaldamine ebamõistlik ning kulukas. Käesolev aruanne kirjeldab Äriühingu juhtimist ning CGP järgimist juhtimises 2020. aastal, järgides CGP struktuuri.

1. Üldkoosolek

1.1. Aktsionäride õiguste teostamine

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid aktsionäride/osanike õiguste teostamise ja nende tagamise põhimõtteid. Äriühingu kõrgeimaks juhtimisorganiks on osanike koosolek. Äriühingu ainuosanikuks on Eesti Vabariik, mille osanikuõigusi riigivara valitsema volitatud asutusena teostab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, mille esindajaks osanike koosolekul on majandus- ja taristuminister.

Tulenevalt asjaolust, et Äriühingul on üks osanik, siis Äriühing ei järgi ega saagi järgida CGP-d osas, mis käsitleb nn kontrollivat aktsionäri/osanikku või aktsionäride/osanike ebavõrdse kohtlemise ärahoidmist. Äriühing järgib RVS §-s 82 (teabe vahetamine) sätestatut.

1.2. Üldkoosoleku kokkukutsumine ja avaldatav teave

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid osanike koosoleku kokkukutsumise ja avaldatava teabe põhimõtteid.

Tulenevalt asjaolust, et Äriühingul on üks osanik, siis Äriühing ei järgi CGP-d osas, mis näeb ette koosoleku teate, koosoleku päevakorra ja sellega seonduva teabe avaldamise päevalehes ning veebis.

Äriühing järgib nii üldkoosolekute kokkukutsumisel kui ka nende läbiviimisel Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisel olevate riigi enamusosalusega äriühingute üldkoosolekute töökorda. Äriühing järgib RVS §-s 82 (teabe vahetamine) sätestatut.

1.3. Üldkoosoleku läbiviimine

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid osanike koosoleku läbiviimise põhimõtteid.

Tulenevalt asjaolust, et Äriühingul on üks osanik, siis Äriühing ei järgi CGP-d osas, mis näeb ette koosolekute jälgimise sidevahendi kaudu (nt internet).

Äriühingu osanike korraline koosolek toimub üks kord aastas. Muudel juhtudel vormistatakse ainuosaniku otsus vastavalt äriseadustiku nõuetele kirjalikult. Isikute osalemise puhul koosolekul (nt audiitor) lähtutakse äriseadustiku nõuetest.

2. Juhatus

2.1. Ülesanded

Äriühing järgib CGPs sisalduvaid juhatuse ülesannete täitmise ja kvaliteedi põhimõtteid.

2.2. Koosseis ja tasu

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid juhatuse koosseisu ja tasu põhimõtteid.

Äriühingu juhatuse liikmeteks on Ergo Blumfeldt ja Tõnis Tamme. Tulenevalt asjaolust, et Äriühingul on kaks juhatuse liiget, millisel juhul ei näe äriseadustik ette kohustust valida juhatuse esimeest, siis Äriühing ei järgi CGP-d osas, mis näeb ette juhatuse esimehe valimise.

Tulenevalt asjaolust, Äriühingus puuduvad pikaajalised preemiasüsteemid, siis Äriühing ei järgi CGP-d osas, mis käsitleb preemiasüsteeme, aktsiaoptsioone, lahkumishüvitisi, jne ning nende kohaldumise põhimõtteid.

Äriühingu juhatuse liikmete tasud 2020. aastal oli 7500 eurot (bruto). Äriühing avaldab nimetatud tasude suurused ka oma veebilehel nõukogu aruande osana. Äriühing järgib RVS §-s 80 (nõuded juhtorgani liikme kandidaatidele), §-s 86 (juhatuse liikme tasustamine) sätestatut.

2.3. Huvide konflikt

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid juhatuse liikmete huvide konflikti vältimise kohustusi ja põhimõtteid. Seotud osapooltega tehingud on kajastatud Äriühingu majandusaasta aruandes.

Äriühing järgib sisemist regulatsiooni korruptsiooniohu ennetamiseks - korruptsiooniohtu ennetavate meetmete rakendamise kord – mis on avaldatud Äriühingu veebilehel.

Äriühing on RVS § 87 alusel siseauditikohuslane, järgides vastavaid nõudeid ning siseauditi põhimäärust, mis on avaldatud Äriühingu veebilehel.

3. Nõukogu

3.1. Ülesanded

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid nõukogu ülesannete täitmise ja kvaliteedi põhimõtteid.

Äriühingu tegevust planeerib, juhtimist korraldab ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle kolmeliikmeline nõukogu.

Äriühingu nõukogu poolt pole komiteesid (auditkomitee, tasustamiskomitee jmt) moodustatud. Äriühing järgib RVS §-s 84 (kohustused nõukogu liikmena) sätestatud.

3.2. Koosseis ja tasu

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid nõukogu koosseisu ja tasu põhimõtteid.

Äriühingu nõukogu liikmeteks on Maigi Pärnik-Pernik (esimees), Katrin Andre (Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium) ning Kaupo Raag (Rahandusministeerium).

Äriühingu nõukogu liikmete tasud 2020. aastal on järgmised: Kaupo Raag 3600 eurot, Katrin Andre 3600 eurot ja Maigi Pärnik-Pernik (nõukogu esimees) 6000 eurot. Äriühing avaldab nimetatud tasude suurused ka oma veebilehel.

Äriühing järgib RVS §-s 80 (nõuded juhtorgani liikme kandidaatidele), §-s 81 (nõukogu liikme valimine ja tagasikutsumine), §-s 83 (andmete esitamine nõukogu liikme kandidaatide poolt) ja §-s 85 (nõukogu liikme tasustamine) sätestatud.

3.3. Huvide konflikt

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid nõukogu liikmete huvide konflikti vältimise kohustusi ja põhimõtteid. Seotud osapooltega tehingud on kajastatud Äriühingu majandusaasta aruandes.

Äriühing järgib sisemist regulatsiooni korruptsioonionu ennetamiseks - korruptsiooniohtu ennetavate meetmete rakendamise kord – mis on avaldatud Äriühingu veebilehel.

Äriühing on RVS § 87 alusel siseauditikohuslane, järgides vastavaid nõudeid ning siseauditi põhimäärust, mis on avaldatud Äriühingu veebilehel.

4. Juhatuse ja nõukogu koostöö

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid juhatuse ja nõukogu koostöö põhimõtteid.

5. Teabe avaldamine

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid teabe avaldamise põhimõtteid.

Tulenevalt asjaolust, et Äriühingul on üks osanik, siis Äriühing ei järgi CGP-d osas, mis näeb aktsionäride teavitamise vähemalt 2 aktsionäri olemasolul, üldkoosoleku toimumist puudutava teabe avaldamist ning aktsionäridevaheliste kokkulepete avaldamist veebilehel.

Tulenevalt asjaolust, et Äriühing ei ole börsiühing, siis Äriühing ei järgi CGP-d osas, mis näeb ette nn finantskalendri ja sellega seonduvad kohustused, finantsanalüütiku teavitamise, analüütikutega andmevahetamise.

Äriühing järgib teabe avaldamisel RVS §-s 97 sätestatud. Äriühingu veebilehel on kajastatud omaniku ootused, mis sisaldavad m.h Äriühingu üldisi strateegiasuundi.

6. Finantsaruandlus ja auditeerimine

6.1. Aruandlus

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid aruandluse põhimõtteid ja nõudeid.

Äriühing järgib RVS § 98 jj sisalduvaid aruandluse ja kontrolli nõudeid.

Äriühing koostab finantsaruanded kooskõlas Eesti raamatupidamisreeglite ning rahvusvahelise finantsaruandluse standardiga (IFRS). Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on sätestatud raamatupidamise seaduses, avaliku sektori finantsarvestuse ja –aruandluse juhendis ning Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendites.

6.2. Audiitori valimine ja raamatupidamise aastaaruande auditeerimine

Äriühing järgib CGP-s sisalduvaid audiitori valimise ja raamatupidamise aastaaruande auditeerimise põhimõtteid ja nõudeid.

Arvestades rahvusvahelise audiitorbüroo Deloitte poolt rakendatava audiitorlepingu vormi (eritingimusi ja üldtingimusi), ei järgi Äriühing CGP-d punktide 6.2.1, 6.2.2 ja 6.2.4 osas.

Tulenevalt asjaolust, et Äriühing ei ole arveldussüsteemi korraldaja, Eesti väärtpaberite registri pidaja, fondivalitseja, investeerimisfond, investeerimisühing, krediidasutus, kindlustusandja, kindlustusmaakler, reguleeritud väärtpaberiturule kauplemiseks võetud väärtpaberite emitent ja reguleeritud väärtpaberituru korraldaja, siis Äriühing ei järgi CGP-d osas, mis näeb ette „Riikliku finantsjärelevalve teatud subjektide audiitorite rotatsiooni“ juhendi kohaldamise.

Äriühing järgib RVS § 98 jj sisalduvaid aruandluse ja kontrolli nõudeid.

Ärikeskkond ja äriühingu laiendamise potentsiaal

Võrreldes eelmise majandusaastaga on Äriühingu põhilisel turul (regionaallendudeks sobivate õhusõidukite väljarentimine) toimunud olulisemateks muutusteks ja arenguteks järgmised sündmused:

- COVID-19 globaalse pandeemia levik ja selle väga suur negatiivne mõju reisilennundusele ja sellega seonduvatele ärivaldkondadele, s.h lennukite liising.
- Embraer ja Boeing vahelise strateegilise koostöö ja kavandatava ühisettevõtte loomise lõpetamine, mis märkimisväärselt vähendab Embraeri võimalusi uute lennukitüüpide ja -mudelite väljatöötamiseks;
- Bombardierilt CRJ-900/1000 regionaallennukite seeria Mitsubishi poolt omandamise lõpuleviimine ning vastavat tüüpi uute lennukite tootmise lõpetamine käesoleval aastal;
- Mitsubishi otsus lõpetada oma regionaallennuki tüübiga (Mitsubishi Regional Jet - MRJ) seonduvad investeeringud ja arendustegevus ning MRJ programm sulgeda.

Äriühingu üldist (makromajanduslikku) tegevuskeskkonda mõjutab kõige enam jätkuv COVID-19 pandeemia. Tegevuskeskkonnast tulenevad riskid, s.h. lennukeid rentivate äriühingute maksejõuetuse tõenäosus, on suurenenud. Turunõudlus piirkondlike lennukitüüpide järele on ülemaailmsest tervisekriisist tingituna ebaühtlane, kuid mitte olematu. Võib täheldada liisingufirmade huvi lennukite omandamiseks koos kehtivate rendilepingute (*Sale – lease-back*) ja kaasnevate tagatud rahavoogudega.

Lennundusasjatundjate hinnangul pandeemia taandumisel taastub keskmistel lennudistantsidel (kuni 2000 km) turunõudlus esmajärjekorras ning suhteliselt kiiresti, mida kinnitavad senised positiivsed arengud USA-siseste regionaallendudega ning Hiina, India ja Venemaa siseturgudel nõudluse taastumine pandeemia-eelsele tasemele. Võttes arvesse Äriühingu 88 istekohaga lennukiparki sobitub Äriühing hästi piirkondlike lennufirmade renditurule. Kui vaadata Euroopa regionaallennukite renditurgu, siis suuruselt kümnendal liisinguettevõtjal on ca 10 lennukit, seega on TVH alates oma asutamisest kasvanud turul märkimist väärivaks ettevõtteks, mis mõjutab positiivselt ettevõtte võimaliku edasise laienemise ja täiendava finantseerimise võimalusi.

Senine TVH finantseerimine on rajanenud valdavalt omakapitalil. 31.12.2020.a. seisuga oli intressi kandvate kohustiste ja omakapitali suhe 74% omakapitalist (31.12.2019.a. seisuga – 62%). TVH senine põhitegevus on olnud kasumlik ja kooskõlas tavapärase turuinvestori ootuste ja eeldustega antud valdkonnas (keskmine lennuki rendiettevõtja ROI on 8-10%).

Tänu Äriühingu varade (lennukite) pikale kasulikule elueale (20-30 aastat) ja võttes arvesse kehtivaid pikaajalisi rendilepinguid, ei ole TVH põhitegevus otseselt sõltuv hooajalisusest või äritsüklite muutumisest. Äriühingu tegevus ei kaasa endas märkimisväärset otsest keskkonnamõju- või sotsiaalset mõju. Sellised kaudsed mõjud seonduvad Äriühingu varade kasutamisest (lennukid) koostööpartnerite poolt nende majandustegevuses, sh lennukite kasutamisest tulenev keskkonnamõju, täiendava tööhõive mõju ning positiivne mõju Eesti majandusele läbi tööhõive lendude korraldamise ja teenindamise ning lennukite remondi- ja hoolduse valdkondades.

Aruandeaastal ei algatanud äriühing teadus- ja arendustegevuse projekte, seega vastavad kulutused puudusid.

Finantssuhtarvud	2020	2019	
Lühiajaliste kohustiste kattekordaja	3,14	1,92	(a)
Kohustiste ja omakapitali suhe	1,42	0,92	(b)

(a) käibevara/lühiajalised kohustised

(b) kohustised/omakapital

COVID-19 viiruse pandeemia mõju

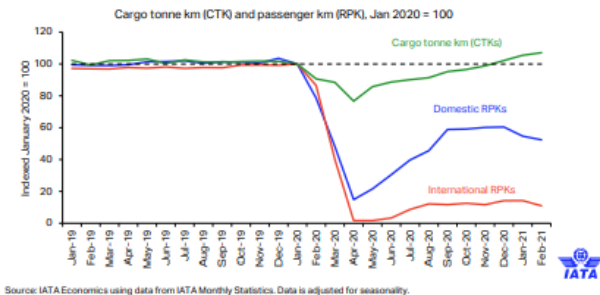
Pandeemia mõju lennundusele üldiselt

2020. aasta algusest maailma majandust raputav COVID-19 pandeemia ja sellega kaasnevad reisipiirangud mõjutavad negatiivselt kogu lennundussektorit. Paljudes riikides kehtestatud ranged karantiinid ja kaasnev lennupiletite ja -broneeringute tühistamine vähendasid lennufirmade rahavoogusid drastiliselt, mis jättis oma jälje kogu lennunduse tarneahelale, sealhulgas lennukite rendileandjale.

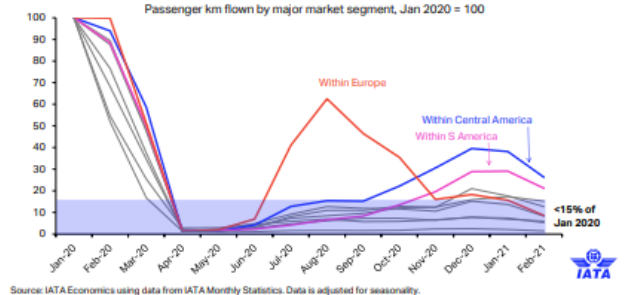
Rahvusvaheline Lennuvadajate Assotsiatsioon (IATA) nentis oma aastalõpu ülevaates, et 2020. aasta kevadel vähenes reisijate lennukilomeetrite arv maailmas COVID-19 mõjul keskmiselt 66%, mille sarnast kriisi ei olnud lennundus näinud II maailmasõjast saadik.

12. veebruaril 2021. a oli Eurocontrol andmetel lennureisijate arv Euroopas 1 miljon inimest (vs 4,8 miljonit reisijat samal ajal 2019. aastal), mis tähendab langust 88%.

Air cargo volumes strong but air travel shrinking again
International RPKs -88.7%, domestic RPKs -51%, CTGs +9% (all vs Feb 19)

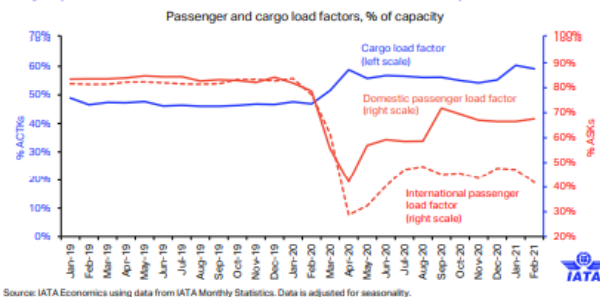

As a result international travel has worsened further
Majority of international air travel markets <15% of pre-crisis size in Feb

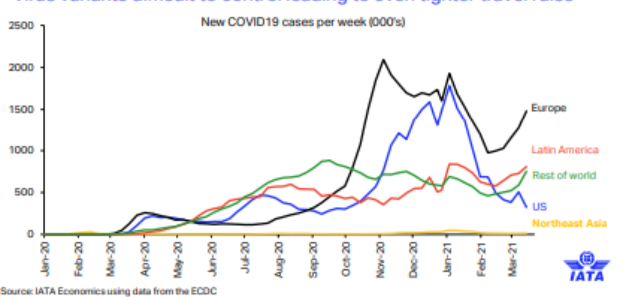

IATA analüüsi kohaselt kulutavad lennufirmad ka käesoleval aastal rohkem raha kui nad teenivad, kokku vahemikus miinus 75-95 miljardit USA dollarit. Prognoosi kohaselt muutuvad lennuettevõtete rahavood positiivseks 2022. aastal.

Airlines unable to stop cash burn with these load factors
Major problem for cash burn is sub-50% international pax load factor

But virus control deteriorated ahead of wide vaccination
Virus variants difficult to control leading to even tighter travel rules

IATA prognoosib 2021. aastal reisijate arvu taastumist 50% tasemele kriisieelse ajaga võrreldes. Kriisieelsete reisijateveo mahtudeni loodavad lennufirmad jõuda 2024. aastal. Turgude taastumise kiirus saab IATA ekspertide hinnangul olema regiooniti erinev. Esimesena on pandeemia-eelsete näitajateni jõudnud Hiina, India ja Venemaa ning turuolukorra kiiremat paranemist eeldatakse ka teistes Aasia ja Vaikse ookeani piirkonna riikides.

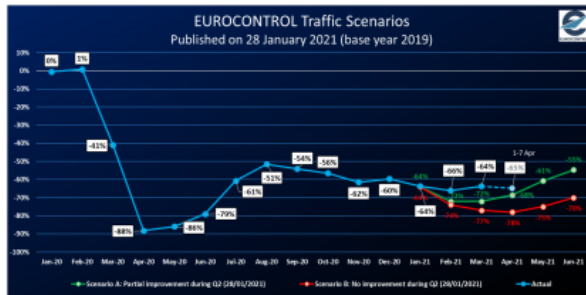
Current situation and scenarios

- ✕ **Traffic at -65% on 1-7 April 2021 vs 1-7 April 2019**, slightly above the latest EUROCONTROL traffic scenarios published on 28 January 2021 mainly due to:
 - Very active cargo traffic.
 - Higher number of operations for top airlines than anticipated.
 - Easter holidays started in March compared to April in 2019.

Note that a significant proportion of flight operations for some of the largest airlines are actually non-commercial, i.e. training flights and circular flights to maintain pilot ratings.

- ✕ After having reached a maximum at network level at the end of March (around Easter), **the traffic is now clearly decreasing over the last week.**
- ✕ A large part of the increase vs 2019 is due to the fact that **Easter this year (4 April 2021) is almost 3 weeks earlier than in 2019 (21 April 2019).**

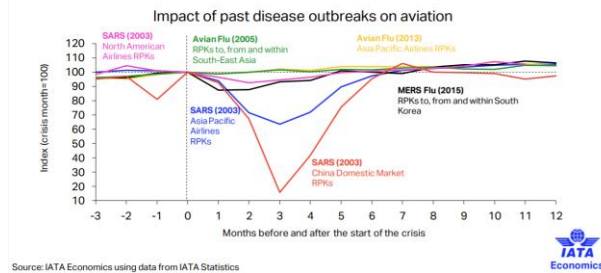
Allikas: <https://www.eurocontrol.int/sites/default/files/2021-04/covid19-eurocontrol-comprehensive-air-traffic-assessment-08042021.pdf>

COVID-19 mõju lennukite rendileandjatele

Arvestades regulaarlendude arvu järsku vähendamist ja õhusõidukite suurenenud parkimist, on märkimisväärselt suurenenud nende lennuettevõtjate arv, kes on taotlenud ja saanud omanikelt täiendavaid investeeringuid, sh riigiabi ning rendileandjalt õhusõidukite rendimaksekohustuste ajutist peatamist ja rendimaksete vähendamist. Tavapäraselt on lennukite rendilepingutes nn. *hell-or-high water* klausel, mille kohaselt on rentnik kohustatud tasuma rendilepingu alusel makseid sõltumata takistusest, seega ei ole COVID-19 pandeemia lennunduses üldjuhul nn. *force majeure* sündmus. Samas sõltumata õiguslikust hinnangust tekkinud olukorrale, kui lennufirmadel sissetulekuid ei ole ja selline situatsioon on turul prevaleeriv, siis ei ole rendileandjad reeglina huvitatud ka rendilepingute lõpetamisest, õhusõidukite tagasi oma valdusesse võtmisest (koos kaasnevate suurte parkimis- hooldus-, jms kuludega) ja uuesti turule pakkumisest. Rahvusvaheline lennundusturu lepingupraktika on liikunud rentnikele rendileandjate poolt rendimaksete puhkuse andmise (kestusega 3-6 kuud), rendimaksete ajutise vähendamise ning fikseeritud igakuistel rendimaksetelt tunnipõhise kasutustasu (*Power-by-the-Hour*) kokkulepete suunas.

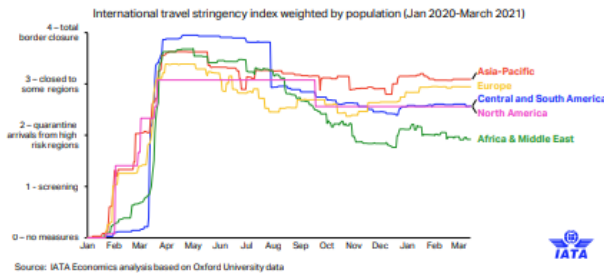
Järsult muutunud olukord lennundussektoris on kaasa toonud rendimaksete laekumise tähtaegade pikenemise ning maksepuhkuste kokkulepped, suuremat rendimaksete kohustuste täitmata jätmist, renditud õhusõidukite enneaegset tagastamist, lennufirmade tegevuse lõpetamist, restruktureerimist ja pankrotistumist ning kõige selle tulemusena õhusõidukite nõudluse ja pakkumise suhte muutumist. Selles ebakindlas keskkonnas on vähenenud ka lennukite rendihinnad, mõjutades negatiivselt õhusõidukite rendileandjatele õhusõidukite rendist laekuvaid summasid ja lennukite kui põhivara turuväärtust. Lisaks saab (eriti väiksemate) rendileandjate juurdepääs laenukapitalile olema edaspidi keerulisem ja kulukam kui seni.

This time recovery may not come 6 months after the crisis
All previous pandemics had a sharp V-shape, but there was no recession

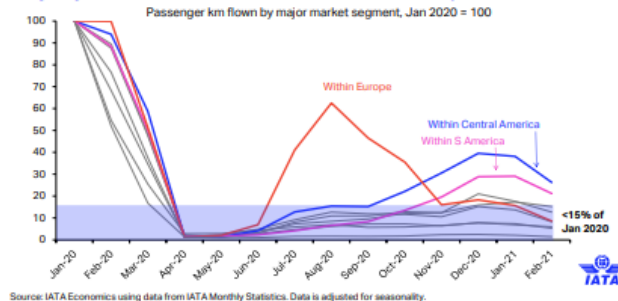
Joonis 1 - Ajalooliste viiruste mõju lennutranspordile
(<https://www.iata.org/en/iata-repository/publications/economic-reports/third-impact-assessment/>)

Wide-body passenger fleet still grounded by restrictions
Travel restrictions tightened in January keeping international travel low

Joonis 2 – (<https://www.iata.org/en/iata-repository/publications/economic-reports/passenger-market-remains-weak-while-air-cargo-strengthens/>)

As a result international travel has worsened further
Majority of international air travel markets <15% of pre-crisis size in Feb

Joonis 4.1 – (<https://www.iata.org/en/iata-repository/publications/economic-reports/passenger-market-remains-weak-while-air-cargo-strengthens/>)

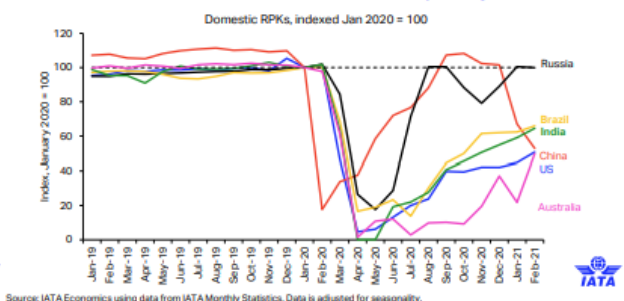
Tavaliselt laialdaste lennukatkestuste puhul (2001.a. terrorirünnakud, 2003.a. SARS, 2005.a. linnugriip, 2013.a. MERS) on globaalne lennundusturg taastunud suhteliselt kiirelt. Näiteks SARSi puhul läks viiruse-eelse lennutranspordi mahu taastumiseks vaid ca 6 kuud.

Oma 2021.a. märtsikuisest ülevaates juhib IATA tähelepanu asjaolule, et kriisi pikkus sõltub reisipiirangute kestusest ning riikide elanikkonna enamuse vaktsineerimiseni jõudmise tempot, mis piirkonniti saab olema üsna erinev.

Sellest tulenevalt on üha tõenäolisem, et seekordsest kriisist taastumine võtab rohkem aega. Erinevate rendileandjate hinnangutel võib täielikuks COVID-19 eelse olukorra taastumiseks minna 12-18 kuud viiruse suurema mõju lõpust arvates.

Hiina näitel, kust viiruse levik sai alguse ning kus selle suuremale levikule esimeste hulgas piir ette saadi, on tänaseks siseriiklike lendude mahud taastunud. Võrreldes SARSi epideemia mõjudega oli Hiinas COVID-19ga seonduv esialgne lennundustusturu kukkumine kiirem, kui taastumine liikus SARSiga sarnases graafikus.

Domestic markets show pent-up demand but volatile
Russian market recovered but China halved (temporarily) & others slow

Joonis 3.2 – (<https://www.iata.org/en/iata-repository/publications/economic-reports/passenger-market-remains-weak-while-air-cargo-strengthens/>)

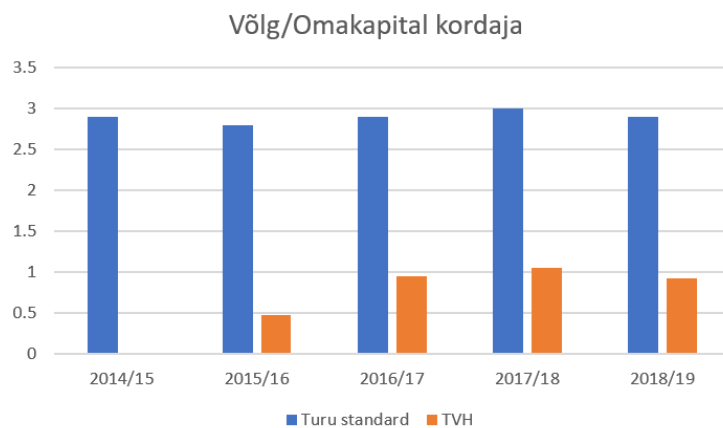
COVID-19 mõju Äriühingule

Äriühingu lennukid on kõik renditud Nordica, mis omakorda on neist kuus allrentinud Regional Jet OÜ-le, mis kasutab lennukid ACMI teenuse osutamiseks erinevatele lennukitevahetajatele (SAS, LOT, Nordica). Lõppenud majandusaastal on turunduse drastilise vähenemise tõttu (kuni 80%) kõik lennufirmad pakutavaid lennutranspordi mahtusid oluliselt piiranud ning parkinud enamuse nende kasutuses olevatest lennukitest, sh TVH-le kuuluvad lennukid. Alates 2019. sügisest Nordica Tallinnast lähtuvaid otseleenuühendusi teravnenud konkurentsiolekorra ja sellele hiljem lisandunud pandeemia mõjude tõttu ei

paku. COVID-19 mõjude tõttu lõpetas ka LOT ettenähtavaks tulevikuks Regional Jet OÜ-lt ACMI teenuste ostmise. Regional Jet strateegiline koostöö SAS-iga on aga samal ajal jätkunud ning isegi tugevnenud. Hetkel on aktiivses kasutuses 2-3 TVH lennukitest. Rendileandja ja rentniku vahel peetud läbirääkimiste tulemusena on TVH sarnaselt teistele rendileandjatele leppinud rentnikuga kokku rendimaksete tähtajalise vähendamise kuni lennundusturul nõudluse taastumiseni.

Äriühingu 2020.a. tulemusi on COVID-19 pandeemia märkimisväärselt mõjutanud (eelkõige osade põhivarade bilansilist väärtust).

Seoses globaalse koroonaviiruse pandeemia suure negatiivse mõjuga maailma reisilennundusele on vähenenud reisilennukite kui vara turuväärtused. Et oma põhivarade väärtust bilansis õigesti ja õiglaselt kajastada viis TVH koos erialaasjatundjatega 31.12.2020 seisuga läbi erakorralise varade kaetud väärtuse (*impairment*) testi, mille tulemusena vähendati lennukipargi raamatupidamislikku väärtust kokku 11,8 miljoni euro võrra.

Joonis 5 - Lennukite rendileandjate ja TVH võlg/omakapitali suhte võrdlus (Airfinancejournal.com, Äriühingu andmed)

Teisalt on TVH finantsolukord kriisiga toimetulemiseks olnud hea. Äriühingul on väga väikesed administreerimiskulud ning madal võlatase. Juhtivate õhusõidukite rentnike finantsandmetele tuginedes on tavapärane, et bilansis olev kohustus ületab omakapitali 2,9x kordselt, TVH puhul on see kordaja 0,9.

TVH-l on piisavalt vahendeid, et jätkata võlakirjade teenindamist graafikukohaselt (2021.a. märtsi seisuga on võlakirjade jäägi nominaal 24,25 miljonit eurot ja igaaastane tagasimakse 3,5 miljonit eurot pluss intress 2,85% p.a).

TVH jätkab 2021.a. lennukite kapitaalhoolduste finantseerimist (*heavy maintenance events*) (2021.a. eelarves on selleks eraldatud 6,9 miljonit eurot, mida finantseeritakse nii TVH omavahenditest ning rentniku poolt kogutud hooldusreservist). Osad varasemalt planeeritud hooldustööd on kokkuleppel rentnikuga edasi lükatud, kuna lennukite tavapärasest oluliselt väiksema kasutuse tõttu ei kuluta lennukid oma mootorite, maandumistelikute, jt ressursse ulatuses, mis nõuaksid kõigi pandeemia-eelselt planeeritud kapitaalhooldustööde teostamist, mis omakorda mõjutab positiivselt TVH finantsseisu järgnevatel perioodidel.

Samuti ollakse koostöös rentnikuga valmis ära kasutama lennundusturu madalseisust tulenevaid võimalusi seonduvalt varuosade, komponentide ja remonditööde soodsamate hindadega. Kuna TVH lennukipargis on kokku 14 General Electric CF34 tüüpi reaktiivmootorit, millest mitmel on lähiaastatel ette nähtud kapitaalhoolduseks ja lennuressursi taastamiseks vajalikud suuremahulised remonditööd, kaalutakse turult kasutatud (asendus)mootorite soodsamat omandamist, et saavutada märkimisväärne kokkuhoid remondikuludelt ning lisada paindlikkust lennukite ja mootorite remondigraafikutesse tulevikus. Äriühing on välja töötanud erinevad stsenaariumid sõltuvalt COVID-19 kriisi kestvusest, sh selle mõju ühingu rahavoogudele kui laekumisi rentniku poolt nõuetekohaselt ei teostata ka pikema perioodi (isegi kuni 12 kuu) jooksul. Antud stsenaariumitele tuginedes hindab juhtkond, et Äriühingu majandustegevus on ka siis endiselt jätkusuutlik.

IFRS RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**Kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruanne**

Perioodi kohta, mis lõppes 31. detsembril 2020

(tuhandetes eurodes)

	Lisad	01.01.2020- 31.12.2020	01.01.2019- 31.12.2019
Müügitulu renditeenustest	2	9 383	9 102
Müügitulu kliendilepingutelt	2	44	0
Lennukite amortisatsioonikulu	3	-5 065	-4 957
Kahjum põhivara allahindlusest	3,5	-11 837	0
Brutokasum (-kahjum)		-7 475	4 145
Mitmesugused tegevuskulud	4	-268	-227
Muud äritulud/-kulud		22	2
Kahjum finantsvarade kajastamise lõpetamisest	2	-2 276	0
Ärikasum (-kahjum)		-9 997	3 920
Intressitulu		20	113
Intressikulu (võlakirjad)		-763	-861
Kasum (kahjum) valuutakursi muutustest		-714	153
Muud finantstulud ja -kulud		-464	-99
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist		-11 918	3 226
Perioodi kasum (kahjum) ja muu koondkasum (-kahjum)		-11 918	3 226
Ettevõtte omanikule jaotatav perioodi kasum (kahjum)		-11 918	3 226

Finantsseisundi aruanne

31. detsembri 2020 seisuga

(tuhandetes eurodes)

VARAD	Lisad	31.12.2020	31.12.2019
Põhivara			
Materiaalne põhivara	5	51 512	66 009
Põhivara kokku		51 512	66 009
Käibevara			
Nõuded ja ettemaksed	2,8	2 221	140
Raha ja raha ekvivalendid	6,7	25 831	19 896
Käibevara kokku		28 052	20 036
VARAD KOKKU		79 564	86 045
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL			
OMAKAPITAL			
Osakapital	10	1 000	1 000
Ülekurss		31 000	31 000
Kohustuslik reservkapital		300	300
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		12 533	9 307
Aruandeaasta kasum/kahjum		-11 918	3 226
OMAKAPITAL KOKKU		32 915	44 833
Pikaajalised kohustised			
Võlakirjad	13	20 750	24 250
Muud pikaajalised kohustised	7,12	13 014	5 168
Tulevaste perioodide tulud – rendi ettemaksed	11	3 941	1 343
Pikaajalised kohustised kokku		37 705	30 761
Lühiajalised kohustised			
Muud lühiajalised kohustised	7,12	3 133	6 788
Võlad ja ettemaksed	7,9	2 311	163
Võlakirjad	13	3 500	3 500
Lühiajalised kohustised kokku		8 944	10 451
KOHUSTISED KOKKU		46 649	41 212
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU		79 564	86 045

Omakapitali muutuste aruanne

perioodi kohta, mis lõppes 31. detsembril 2020

(tuhandetes eurodes)

	Osakapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	KOKKU
Saldo 31.12.2017	1 000	31 000	155	5 845	38 000
Aruandeperioodi kasum	0	0	0	3 607	3 607
Muutused reservides	0	0	145	-145	0
Saldo 31.12.2018	1 000	31 000	300	9 307	41 607
Aruandeperioodi kasum	0	0	0	3 226	3 226
Saldo 31.12.2019	1 000	31 000	300	12 533	44 833
Aruandeperioodi kahjum	0	0	0	-11 918	-11 918
Saldo 31.12.2020	1 000	31 000	300	615	32 915

Täpsem informatsioon osakapitali ja muude omakapitali kirjete kohta toodud lisas 10.

Rahavoogude aruanne

perioodi kohta, mis lõppes 31. detsembril 2020

(tuhandetes eurodes)

	Lisad	01.01.2020- 31.12.2020	01.01.2019- 31.12.2019
Rahavood äritegevusest			
Aruandeperioodi kasum/kahjum		-11 918	3 226
<u>Korrigeerimised:</u>			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	3,5	16 902	4 957
Tekkepõhised finantskulud/tulud		743	748
Valuutakursi muutuste mõju		715	-153
Muud finantskulud		464	99
Makstud intressid	13	-778	-879
Muutused käibekapitalis			
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	5,8	-2 082	-1 741
Tulevaste perioodide tulude muutus	11	2 598	546
Äritegevusega seotud kohustiste muutus		5 891	350
Kokku rahavood äritegevusest		12 535	7 153
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	5	-2 405	-698
Laekunud intressid		20	114
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-2 385	-584
Rahavood finantseerimistegevusest			
Võlakirjade tagasimaksed	14	-3 500	-3 500
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-3 500	-3 500
Rahavood kokku		6 650	3 069
Raha ja raha ekvivalentide muutus			
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	7	6 650	3 069
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses		19 896	16 674
Valuutakursside muutuste mõju	5	-715	153
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	7	25 831	19 896

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1. Arvestuspõhimõtted

OÜ Transpordi Varahaldus (edaspidi “TVH” või “Äriühing”) raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavuses rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus. Äriühing on IFRS aruandluse arvestuspõhimõtted võtnud kasutusele alates Äriühingu asutamisest. Ülevaade olulisemate arvestus- ja aruandluspõhimõtete kohta, mida raamatupidamise aastaaruande koostamisel kohaldatakse, on esitatud allpool.

1.1 Üldine informatsioon

Äriühingu majandusaasta algas 01. jaanuaril 2020 ning lõppes 31. detsembril 2020. Raamatupidamise aastaaruanne on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole öeldud teisiti.

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada, kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Aruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist. Äriühingu juhatus kinnitas majandusaasta aruande 28. aprillil 2021. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule tuleb majandusaasta aruanne kinnitada nii Äriühingu nõukogu poolt kui ka ainuosaniku poolt üldkoosolekul. Ainuosanikul on õigus keelduda juhatuse poolt koostatud ning kinnitatud majandusaasta aruande kinnitamisest ning paluda uue aruande koostamist.

Juhatus hinnangul on Äriühingu tegevus jätkuv.

1.2 Uute IFRS standardite ja tõlgenduste rakendamine

Lisades 1.3-1.16 esitatud arvestuspõhimõtteid on rakendatud IFRS finantsaruannete koostamisel, perioodil, mis lõppes 31. detsembril 2020.

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelise finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis on kohustuslikud aruandeaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2020 või hiljem. Ülevaade neist standarditest ning nende tõlgenduste mõjust raamatupidamise aruandele on välja toodud allpool.

(a) Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid Äriühingule kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2020 (v.a. IFRS 16 muudatused, mis rakendusid 1. juunil 2020).

- **IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused:** kohaldatakse 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandlusperioodidel. Muudatustega täpsustatakse mõiste 'oluline' definitsiooni ning selle kasutamist. Hindamaks, kas informatsioon on oluline, tuleb lähtuda infotarbijate tehtavatest otsustest ning arvestada, kas informatsiooni avalikustamine võiks nende otsuseid mõjutada. Lisaks

tuleb hinnata informatsiooni suurust, olemust ja konteksti nii eraldi võetuna kui ka koosmõjus muu sarnase informatsiooniga. Samuti on täiendatud definitsiooniga kaasnevaid selgitusi. Muudatustega tagatakse ka see, et mõistet kasutatakse kõigis IFRS-ides samas tähenduses. Antud standardi muudatus Äriühingu finantsaruannetele olulist mõju ei avalda.

- **IFRS 3 „Äriühendused“:** kohaldatakse 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandlusperioodidel. Muudatused võimaldavad anda lihtsustatud hinnangu selle kohta, kas äriühenduse raames omandatud tegevused ja varad on olemuselt varade kogum või äri. Senisest rohkem ostutehinguid liigitatakse varade ostuks, mitte äriühenduseks. Ettevõtte, mis ei ole veel tootmisfaasi jõudnud kvalifitseeruvad ärideks ainult juhul, kui neil on vähemalt töötajad ja väljaarendatud äriprotsessid. Standardi muudatus Äriühingu finantsaruannetele olulist mõju ei avalda.
- **IFRS 9 „Finantsinstrumendid“, IAS 39 „Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine“ ja IFRS 7 „Finantsinstrumendid: avalikustatav teave“:** kohaldatakse 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandlusperioodidel. Muudatused on kohustuslikud ja neid kohaldatakse kõigi selliste riskimaandamissuhete puhul, mida mõjutab otseselt pankadevaheliste laenuintressimäärade (IBOR) reformist tulenev ebakindlus. Muudatustega kehtestatakse ajutine vabastus teatavate riskimaandamisarvestuse nõuete kohaldamisest. Eesmärk on vältida seda, et IBORi reformi mõjul riskimaandamisarvestus lõpetatakse. Peamised muudatustega kehtestatud vabastused on seotud järgmiste nõuetega:
 - suure tõenäosuse nõue
 - riski komponendid
 - ettevaatavad hinnangud
 - tagasiulatuv efektiivsuse test (IAS 39)
 - rahavoogude riskimaandamise reservi ümberklassifitseerimine.Muudatustega nõutakse ettevõtetelt ka investoritele lisateabe esitamist oma selliste riskimaandamissuhete kohta, mida otseselt mõjutab reformiga seotud ebakindlus. Standardi muudatus Äriühingu finantsaruannetele olulist mõju ei avalda.
- **IFRS standardite kontseptuaalse raamistiku uuendamine:** kohaldatakse 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandlusperioodidel. Muudatustega täiendatakse varade ja kohustise mõisteid, lisanduvad uus peatükk mõõtmispõhimõtete kohta, finantstulemuste avalikustamise juhend ja muud täpsustavad selgitused. 2018. aasta 29. märtsil andis IASB välja finantsaruandluse muudetud kontseptuaalse raamistiku, millega pannakse paika finantsaruandluse ja standardite kehtestamise üldised põhimõtted ning antakse juhiseid aruannete koostajatele ühetaoliste arvestusmeetodite väljatöötamiseks ning nõuandeid ka teistele standardite mõistmiseks ja tõlgendamiseks. Kontseptuaalse raamistikuga koos andis IASB välja ka eraldi lisadokumendi „IFRS-ides esinevate kontseptuaalse raamistiku viidete parandused“, milles on toodud ära muudatused asjakohastes standardites, et uuendada neis esinevaid viiteid finantsaruandluse muudetud kontseptuaalsele raamistikule. Selle eesmärk on olla muudetud kontseptuaalsele raamistikule üleminekul abiks ettevõtetele, kes kasutavad kontseptuaalset raamistikku arvestuspõhimõtete väljatöötamiseks olukordades, kus ükski IFRS konkreetse tehingu kajastamist ei reguleeri. Muudatused Äriühingu finantsaruannetele olulist mõju ei avalda.
- **IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatused - COVID-19 tingitud rendisoodustuste kajastamine:** kohaldatakse 1. juunil 2020 või hiljem algavatele aruandlusperioodidel, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. IFRS 16 kohaselt on rendisoodustus sageli oma olemuselt rendilepingu muudatus (*lease modification*). Standardi muudatus lubab COVID-19 põhjustatud

rendilepingute muudatusi mitte kajastada kui *lease modification*, kui on täidetud järgmised tingimused:

- rendisoodustuse tulemusena on renditasu sama või väiksem kui vahetult enne muutust makstud renditasu;
- vähendatakse ainult neid rendimakseid, mida tuleb tasuda 30. juunil 2021 või enne seda;
- muid olulisi muudatusi rendilepingu tingimustes ei tehta.

Kui ettevõtte otsustab seda erandit kasutada, siis võib ta kajastada rendimaksete muutuse otse kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruandes samal real, kus kajastatakse muutuvaid rendimakseid (*variable lease payments*). Lisaks peab ettevõtte selle avalikustama oma raamatupidamise aruandes.

Vastu võetud IFRS 16 muudatus rendileandjate arvestust ei mõjuta. Rendileandjad peavad jätkuvalt hindama, kas antud soodustus toob endaga kaasa rendilepingu muudatuse või mitte. Kasutusrendilepingute puhul kajastab rendileandja vastavalt IFRS 16le kasutusrenditulu lineaarselt kogu rendiperioodi jooksul. COVID-19 tingitud ajutiste rendisoodustuste tõttu võib olla vaja ümber arvutada tulu, mida igakuiselt järelejäänud rendiperioodi jooksul kajastatakse. Kui antud rendisoodustus on märkimisväärne, siis on sellel oluline mõju renditulu arvestusele rendisoodustusega kuudel. Kapitalirendilepingute puhul lähtub rendileandja standardi IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ kapitalirendinõude ümberarvestamise reeglitest.

Seisuga 31.12.2020 ei olnud Äriühingul ühtegi rendilepingut, kus Äriühing oleks rentnik, ja kõik rendisuhted kvalifitseerusid kasutusrendiks. Standardi muudatus ei avaldanud Äriühingu finantsaruandele olulist mõju ja kõik 2020. aasta lõpus sõlmitud rendisoodustused vastasid rendilepingute muudatuste (*lease modification*) kriteeriumitele. Täiendav informatsioon rendilepingute muudatuste kohta on toodud lisa 2.

(b) Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Äriühingule kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2021 või hiljem ja mida Äriühing ei ole rakendanud ennetähtaegselt. Juhatuse hinnangul ei avalda allolevad standardid, tõlgendused ja nende muudatused Äriühingu raamatupidamise aastaaruandele olulist mõju.

- **IFRS 9 „Finantsinstrumendid“, IAS 39 „Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine“, IFRS 7 „Finantsinstrumendid: avalikustatav teave“, IFRS 4 „Kindlustuslepingud“ ja IFRS 16 „Rendilepingud“** - pankadevaheliste laenuintressimäärade (IBOR) reformi teine etapp, mis on seotud finantsvarade, finantskohustiste ja rendikohustuste muutmise, spetsiifiliste riskimaandamise arvestuse ja avalikustamisnõuetega IFRS 7 kohaselt. Samuti oli muudetud IFRS 4, et IBOR reformist tulenevad muudatuste nõuded laieneksid ka IFRS 9 ajutist erandit kasutatavatele kindlustusandjatele.
- **IFRS 3 „Äriühendused“** – viited IFRS 2018. aasta kontseptuaalsele raamistikule, IAS 37'le ja/või IFRIC 21'le ning täpsustatud sõnastus äriühenduses omandatud tingimuslike varade kajastamise suhtes (ei ole veel vastu võetud EL's).
- **IAS 16 „Materiaalne põhivara“** muudatus, mis keelab mis tahes toodetud toodete müügist saadud tulu mahaarvamist põhivara soetusmaksumusest. Eelmainitud tulu ja sellega seotud tootmise kulud kajastatakse kasumiaruande tuludes ja kuludes (ei ole veel vastu võetud EL's).

- **IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“** muudatused – täpsustab kahjulike lepingute täitmise maksumust. Lepingu täitmise maksumus hõlmab kõiki lepinguga otseselt seotud kulusid sealhulgas otseseid lisakulusid ning amortiseeritud kulusid (ei ole veel vastu võetud EL's).
- **Erinevate IFRS standartide muudatused (perioodil 2018 – 2020)** tulenevalt IFRS-ide igaaastastest täiendustest (IFRS 1, IFRS 9, IFRS 16 and IAS 41) eesmärgiga eemaldada vastuolud ning korrigeerida sõnastust (ei ole veel vastu võetud EL's).
- **IFRS 17 „Kindlustuslepingud“** - mõjutab eelkõige kindlustusandjaid ning nende finantsaruannete kasutajaid. Uuendatud standard ühtlustab kindlustusvaldkonna arvestust (ei ole veel vastu võetud EL's).
- **IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“** – pakub üldisemat käsitusviisi kohustiste liigitamisel jooksvateks ja pikaajalisteks (ei ole veel vastu võetud EL's).
- **IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded“ ja IAS 28 „Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse“ muudatused** - varade müügi ja üleandmise tehingud investori ja tema sidus- või ühisettevõtete vahel Muudatustes käsitletakse ebakõlasid IFRS 10 ja IAS 28 nõuete vahel, mis puudutavad varade müügi ja üleandmise tehinguid investori ja tema sidus- või ühisettevõtete vahel (ei ole veel vastu võetud EL's).

1.3 Koostamise alused

Aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud varade ja finantsinstrumentide puhul, mis on ümber hinnatud ning kajastatud õiglases väärtuses aruandeperioodi lõpu seisuga, nagu on kirjeldatud vastavates arvestuspõhimõtetes.

1.4 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse sularaha, nõudmiseni hoiuseid, arvelduskontode jääke ning kuni 3-kuulisi deposiite, millel puudub oluline väärtuse muutuse risk. Äriühingu rentnikult laekunud tagatisdeposiitide ja hooldustööde reservide summad kajastatakse piirangutega rahana („restricted cash“). Neid summasid hoitakse spetsiaalsetel kontodel, mida muudeks tehinguteks ei kasutata. Täpsem informatsioon raha ja raha ekvivalentide kirjete kohta on toodud lisas 6.

1.5 Tulude arvestus

Tulu kliendilepingutest

Äriühing kajastab müügitulu siis, kui toimingukohustus on täidetud (või toimingukohustuse täitmise ajal), st kontroll toimingukohustuse aluseks oleva kauba või teenuse üle läheb üle kliendile. Tehinguga seotud kulu peab olema usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tulu laekumine on tõenäoline, olenemata makse laekumise ajast. Tulu kajastatakse saadud tasu või nõude õiglases väärtuses võttes arvesse lepingulised tingimused ning välja arvates maksud ning tollimaks.

Äriühingu kliendilepingute alusel kajastatav müügitulu tekib lennukite varuosade müügist. Äriühingu toimingukohustuseks on tagada kliendile lepingus sätestatud ajal varuosade üleandmine.

Renditulu

Lennukite ja lennukikomponentide rendilepingutest tulenev renditulu kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt. Lennukite rendi puhul kajastatakse rendituluna rendi põhiosa maksed. Täpsem informatsioon rendilepingutest tulenevate maksete arvestuspõhimõtteid on toodud lisa 1.8 „Rendid“.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse kasumi (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruandes kasutades sisemise intressimäära meetodit. Intressitulu koosneb peamiselt intressitulust pangakontodelt ja alla 3-kuulistelt deposiitidelt.

1.6 Välisvaluutas toimunud tehingud**(a) Arvestus- ja esitusvaluuta**

Äriühingu arvestus- ja esitusvaluutaks on euro.

(b) Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja –kohustused hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed finantsvarad ja kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse ümber eurodesse õiglase väärtuse hindamise päeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsete varade ja kohustuste ümberarvestamisel tekkivad kasumid ning kahjumid kajastatakse kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruandes perioodi tulu ja kuluna. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksed ja materiaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel.

1.7 Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse Äriühingu enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta.

Lennukid

Lennuki soetusmaksumus koosneb lennuki ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, millest kasutatud lennukite puhul on maha lahutatud müüja poolt kaasa antav hooldusreservi summa. Lennukite kulumit arvestatakse soetusmaksumuselt, millest on maha lahutatud hinnanguline lõppväärtus lineaarsel meetodil lennuki hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Lennuki lõppväärtuseks loetakse väärtus, mis jääb lennukil pärast kasulikku eluiga ning millest on maha lahutud müügikulutused.

Lennukite komponendid

Lennukite komponentidena kajastatakse lennukite regulaarsete suuremahuliste hooldustööde (edasi Hooldusreservi tööd) kulud, mis ei kuulu hooldusreservist rentnikule hüvitamisele. Hooldusreservi tööde kulumit arvestatakse soetusmaksumuselt lineaarsel meetodil vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul.

Hooldusreservi tööd võetakse arvele eraldi põhivara objektina vastavalt töö liigile. Hooldusreservide tööde liigid on järgmised:

- Lennukikere struktuuri hooldus (*Airframe Heavy Structural Maintenance*);
- Telikute hooldused (*Landing Gear Overhaul*);
- Mootori võimsuse taastamistööd (*Engine Performance Restoration*);
- Piiratud elueaga mootori osade hooldus (LLP) (*Engine Life Limited Parts*);
- Abijõuseadme (APU) taastamine (*Auxiliary Power Unit*).

Lennukite tööriistad ja varuosad

Lennuettevõtetele väljarenditavad lennukite tööriistad ja varuosad või tööriistadest ja/või varuosadest koosnevad varakogumid, mille soetusmaksumus ületab piirmäära 5 tuhat eurot, kajastatakse põhivarana. Tööriistade ja varuosade kulumit arvestatakse soetusmaksumuselt, millest on maha lahutatud hinnanguline lõppväärtus lineaarsel meetodil vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Tööriistade ja varuosade lõppväärtuseks loetakse väärtus, mis jääb varal pärast kasuliku eluiga ning millest on maha lahutatud müügikulutused. Täpsem informatsioon lennukite tööriistade ja varuosade kulumi arvestusest on toodud lisas 3.

Materiaalse põhivara kulumi arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgile ja lõpetatakse, kui jääkmaksumus on võrdne lõppväärtusega, vara lõplikul kasutusest eemaldamisel või ümberliigitamisel "Müügiototel põhivaraks". Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, kasulikud eluead ja ka lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muudatusena edasiulatuvalt.

Hinnangulised kasulikud eluead on järgmised:

- Lennukid: 9-16 aastat
- Lennukite kapitaalsed hooldustööd: 5-15 aastat
- Lennukite tööriistad ja varuosad: 5 aastat

Materiaalse põhivara väärtuse langus

Äriühing hindab igal aruandekuupäeval, kas esineb materiaalse põhivara võimalikule väärtuse langusele esinevaid asjaolusid. Võimalikule väärtuse langusele viitavate asjaolude hindamisel võetakse arvesse rentnikuga seotud informatsiooniallikatest saadud teavet. Väärtuse langusest tulenev kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline väärtus ületab selle kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulutused, või kasutusväärtus, sõltuvalt sellest, kumb on kõrgem. Vara väärtuse langusest tulenev kahjum kajastatakse kuluna perioodil, mil see tekib. Kui väärtuse hindamise tulemusena selgub, et vara üksuse kaetav väärtus on tõusnud, tühistatakse varasem allahindlus kuni summani, mis oleks kujunenud, kui vara väärtuse langust poleks eelnevatel aastatel kajastatud. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruandes põhivara allahindluse kulu vähendamisena.

Materiaalse põhivara võõrandamine

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasumid ja kahjumid, mis kaasnevad varade müügi või mahakandmisega (arvutatakse vastavalt vara võõrandamisest saadava tasu ning bilansilise

väärtuse vahena) kajastatakse kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruandes hetkel, mil varad võõrandatakse või kantakse maha.

1.8 Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina. Äriühingul on kasutusrendilepingud, kus Äriühing on rendileandjaks. Äriühingul puuduvad rendilepingud, kus Äriühing on rentnik.

Äriühing kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel kajastatud lennukid kajastatakse materiaalse põhivarana ja amortiseeritakse alates arvele võtmist kuni kasuliku eluea lõpuni. Amortiseeritav väärtus võrdub soetusmaksumusele, millest on maha lahutatud vara lõppväärtus. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul tuludes (lisa 1.5). Renditulu koosneb fikseeritud ja muutuvatest rendimaksetest, mis kajastatakse tuludes eraldi kirjetel. Fikseeritud on tulu, mis arvutatakse rendilepingute fikseeritud rendimaksete alusel lineaarselt rendiperioodi lõpuni. Muutuva renditulu suurus sõltub valuutast ja lennukite kastutusest (lennutundidest ja -tsüklistest) ning see kajastatakse selle perioodi renditulus, millal leiab aset nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus.

Rendilepingute muudatused

Rendilepingu muudatus kajastatakse eraldi rendina juhul, kui a) muudatusega suurendatakse rendi ulatust, lisades sellele ühe või enama alusvara kasutamiseõiguse ja b) rendi hind suureneb tasu võrra, mis vastab ulatuse suurenemise eraldiseisvale hinnale, mida on korrigeeritud vastavalt konkreetse lepingu asjaoludele. Rendileandja arvestab kasutusrendilepingu muudatust uue rendina alates muudatuse jõustumise kuupäevast, käsitades kõiki algse rendiga seotud ette makstud või akumuliseerunud rendimakseid uue rendi rendimaksete osana.

Rendilepingute alusel saadud tagatisdeposiidid ja Hooldusreservid

Rendilepingu alusel saadud tagatisdeposiidid, mis vastavad allolevatele kriteeriumitele, kajastatakse finantskohustisena:

- on riskimaandamise instrument rendiperioodi jooksul;
- tagastatakse rentnikule täies ulatuses rendiperioodi jooksul, välja arvatud juhul, kui rentnik on rikkunud lepingutingimusi;
- selle hoidmisega ei kaasne intressikulu.

Rendilepingu alusel saadud Hooldusreservi maksed kajastatakse finantskohustisena (lisa 1.9), kui peamiselt rentnik kannab rendiperioodi jooksul Hooldusreservi töödega seonduvad riskid. Hooldusreservi eesmärk on koguda vahendeid regulaarsete suuremahuliste hooldustööde jaoks, mis nõuavad olulisi investeeringuid ning samuti aega lennukite oluliste osade kapitaalremondiks. Rentnik tasub hooldusreservi makseid Äriühingule-le igakuiselt kindlaksmääratud summas, mis vastab rendilepingutes ettenähtud lennukite baaskasutusele. Vajadusel suurendatakse hooldusreservimakseid igal aastal jaanuaris, lähtudes eelneva aasta tegelikust lennukite kasutamisest võrreldes rendilepingus ettenähtud baaskasutusega (kalendriaastal registreeritud lennuki lennutunnid ja lennutsükliid). Hooldusreservi makseid kajastatakse kassapõhiselt (raha laekumise hetkel). Vastavalt Hooldusreservi tööde plaanile on kohustis kajastatud osaliselt lühiajalisena, s.o järgneval majandusaastal planeeritavate tööde maksumus, mis kuulub rentniku poolt

tasutud hooldusreservide maksete alusel hüvitamisele ja ülejäänud on kajastatud pikaajalise kohustisena. Lennukite hooldusreservi töid korraldab rentnik ja Äriühing hüvitab rentnikule töödega seotud kulud hooldusreservist proportsionaalselt lennuki kasutamise statistikale (rentniku lennatud lennutunnid ja lennutsükli alates viimasest sama liiki Hooldusreservi tööst). Hooldusreservist makstav hooldustööde hüvitis kajastatakse kohustise vähendamisenä. Juhtkonna hinnangul lennuki hooldusreserviga kaetud hooldustöödega seotud riski kannab rendiperioodi jooksul rentnik, kuivõrd rentnik vastutab hooldustööde õigeaegse tellimise ja teostamise eest ning Äriühingu maksimaalne hooldustööde hüvitamise ulatus on piiratud. Lisaks rentnik kannab muud rendiperioodi jooksul lennukite hoolduskulud, mis ei vasta põhivarana kajastamise kriteeriumitele

Esmasel arvele võtmisel kajastatakse tagatisdeposiidid ja Hooldusreservid õiglases väärtuses ning edasi kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemise intressimäära meetodit, mille tulemusena kajastatakse rendiperioodi jooksul intressikulu rendi alguse õiglase väärtuse ja rendiperioodi lõpus makstava nominaalväärtuse erinevuse vahel. Tagatisdeposiidi ja Hooldusreservi nominaalsumma ja selle õiglase väärtuse vahe makse laekumisel kajastatakse täiendava rendimaksena, mille rendileandja on ette saanud. Kui tagatisdeposiidid ja hooldusreservid on seotud kasutusrendiga, esitatakse täiendav rendimakse finantspositsiooni aruandes kirjel Tulevaste perioodide tulu - rendi ettemaksed ja kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendituluna.

1.9 Finantsinstrumendid

Finantsvarasid ja finantskohustisi kajastatakse ajahetkel, mil Äriühing saab vastavate lepingusõtete osapoolteks. Finantsvarad ja finantskohustised kajastatakse algselt õiglases väärtuses. Tehingukulud, mis otseselt seonduvad finantsvarade ja finantskohustiste omandamisega (välja arvatud finantsvarad ja finantskohustised, mida kajastatakse õiglases väärtuses läbi kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruande) lisatakse või lahutatakse finantsvarade või finantskohustiste õiglasest väärtusest nende esmasel arvele võtmisel. Tehingukulud, mis seonduvad finantsvarade või finantskohustist omandamisega, mida kajastatakse läbi kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruande, kajastatakse koheselt kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruandes.

Finantsvarad

Kõigi tavapärasel turutingimustel toimuvate finantsvarade ostude või müükide kajastamiseks ja kajastamise lõpetamiseks kasutatakse tehingupäevapõhist arvestust. Tavapärasel tingimustel toimuv ost või müük on finantsvara ost või müük tingimustel, mille kohaselt antakse vara üle ajavahemiku jooksul, mis on kas kehtestatud õigusaktidega või vastavalt turu praktikale. Kõiki kajastatud finantsvarasid mõõdetakse pärast esmast kajastamist tervikuna kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses, vastavalt konkreetse finantsvara liigile. Liigitamine ja esmase kajastamise järgne mõõtmine sõltub finantsvara juhtimiseks valitud ärimudelilist ja finantsvara lepingupõhiste rahavoogude iseloomust.

Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantsvarad

Võlainstrumente mõõdetakse pärast algset kajastamist korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit, ainult juhul, kui mõlemad järgmised kriteeriumid on täidetud:

- finantsvara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on saada lepingupõhiseid rahavooge ja
- finantsvara lepingutingimustest tulenevad rahavood, mis koosnevad ainult põhiosamaksetest ja põhiosa jäägilt arvestatud intressimaksetest kindlaksmääratud kuupäevadel.

Äriühing liigitab korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavateks finantsvaradeks raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja intressinõuded. Sisemise intressimäära meetod on meetod

võlainstrumenti korrigeeritud soetusmaksumuse arvutamiseks ja intressitulude jaotamiseks vastavale lepinguperioodile. Sisemine intressimäär on määr, millega diskonteeritakse oodatavad tulevased laekumised võlainstrumenti eeldatava kehtivusaja või vajadusel lühema perioodi jooksul täpselt võlainstrumenti esmasel kajastamisel mõõdetud bruto bilansilisse väärtusesse (võttes arvesse kõiki makstud või saadud tasusid, mis on sisemise intressimäära olemuslikeks komponentideks, tehingukulutusi ja muid lisatasusid või allahindlusi, kuid jättes arvestusest välja eeldatavad tulevased krediidikahjumid). Intressitulu kajastatakse kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruandes kirjel „Finantstulud“.

Finantsvarade ja -kohustiste jaotus kategooriatesse on toodud lisas 7.

Finantsvarade väärtuse langus

Äriühing moodustab reservi korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavatesse võlainstrumentidesse tehtud investeringute ja rendinõuete eeldatava krediidikahjumi (*Expected Credit Loss*) katteks. Finantsinstrumenti eeldatava krediidikahjumi summat uuendatakse igal aruandekuupäeval, et see peegeldaks pärast instrumenti esmast kajastamist toimunud krediidiriski muutusi.

Äriühing kasutab ostjate vastu tekkinud nõuete ja rendinõuete nende kehtivusajal eeldatava krediidikahjumi kajastamiseks standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit. Kui Äriühingul tekib vajadus moodustada allahindlus nõuetele ostjate vastu ja rendinõuetele, siis allahindluse summa võrduks nõuete kehtivusaja jooksul eeldatavalt tekkiva krediidikahjumiga. Nimetatud varade eeldatava krediidikahjumi hindamiseks kasutatakse ajaloolist krediidikahjumi kogemust, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste, aruandekuupäeval finantsvarale rakenduvate tegelike ja prognoositavate tingimuste ja nende suuna hinnanguga ning vajadusel ka raha ajaväärtusega. Kehtivusaja jooksul eeldatav krediidikahjum on eeldatav krediidikahjum, mis tuleneb kõigist finantsinstrumenti kehtivusajal võimalikest kohustuste täitmata jätmise juhtudest.

Finantsvara krediidikvaliteet on langenud, kui on toimunud üks või mitu sündmust, mis avaldavad selle finantsvara eeldatavatele tulevastele rahavoogudele negatiivset mõju. Finantsvara krediidikvaliteet on langenud, kui leiab aset vähemalt üks järgnevatest sündmustest:

- a) emitendi või deebitori olulised finantsraskused;
- b) lepingu rikkumine, nt kohustuse mittetäitmine;
- c) deebitori laenuandja(te) poolt deebitorile tema finantsraskustega seotud majanduslikel või lepingulistel põhjustel järeleandmis(t)e tegemine, mida muul juhul ei oleks tehtud;
- d) deebitori pankrot või muu finantsalane restruktureerimine või
- e) finantsvara aktiivse turu kadumine finantsraskuste tõttu.

Finantsvara krediidikvaliteeti hindamismudelil on kolm faasi, mis baseeruvad krediidiriski muutusel. Kui finantsinstrumenti krediidirisk ei ole pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, kajastab Äriühingul sellele allahindluse 12 kuu jooksul eeldatava krediidikahjumi summas (faas 1). Kui finantsinstrumenti krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud (faas 2), kajastab Äriühingul allahindluse kehtivusaja jooksul eeldatava krediidikahjumi summas. Finantsvara liigub faasi 2, kui tegemist on makseviivitusega vahemikus >30 ja <90 päeva või finantsvaraga, mis on klassifitseeritud kõrgendatud jälgimise alla või on makseraskuste tõttu restruktureeritud. Meetod on sümmeetiline, st järgnevatel bilansipäevadel, kui finantsinstrumenti krediidikvaliteet paraneb selliselt, et enam ei ole täidetud oluline krediidiriski suurenemise kriteeriumid alates esmasest kajastamisest, siis finantsvara liigub tagasi faasi 1. Lootusetud finantsinstrumentid on faasis 3. Kõik finantsvarad, mis on faasis 3, on krediidikahjumiga.

Äriühing hindab finantsvaraga seotud kohustuse mittetäidetuks, kui see vastab täielikult vara väärtuse languse mõistele või finantsvara on enam kui 90 päeva maksetähtaja ületanud, välja arvatud juhul, kui Äriühingul on toetavaid argumente, miks sellest pikem maksetähtaja ületamine on põhjendatud.

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui varad on tagasimakstud või Äriühing kaotab antud vara üle kontrolli (näiteks vara müügi või varaga seotud lepinguliste õiguste kustumise järel). Äriühing omab finantsvara üle kontrolli juhul, kui ta saab põhilise osa varaga seotud tuludest ning ta kannab põhilist osa varaga seotud riskidest. Kontroll varade üle säilib, kui vastaspoolel pole vara tervikuna võimalik müüa sõltumatule kolmandale osapoolle ilma müügipiirangute kehtestamiseta. Finantsvara eemaldamisel bilansist kajastatakse finantsvara bilansilise väärtuse ja tema eest saadud tasu vahet kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruandes kuluna (IAS 39).

Finantsvarade mahakandmine

Äriühing kannab finantsvara maha, kui ilmneb teavet selle kohta, et tehingu vastaspoolel on tõsiseid rahalisi raskusi või finantsvara bilansilise väärtuse katmiseks ei ole realistlikke väljavaateid, nt kui tehingu vastaspoolle suhtes on kuulutatud välja likvideerimismenetlus või pankrot ja Äriühingu juhtkonna hinnangul on summade laekumine ebatõenäoline. Ka siis, kui vara on maha kantud, võib Äriühing jätkata võla sissenõudmist, kasutades selleks oma võlgade sissenõudmisprotseduuridest tulenevaid meetmeid ning vajadusel ka õigusnõustajate abi. Laekunud, kuid varasemalt mahakantud summad, kajastatakse kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruandes.

Finantskohustised

Kõiki finantskohustisi (võlad tarnijatele, võlakirjad, muud lühi- ja pikaajalised kohustised, s.h tagatisdeposiidid ja hooldusreservid – lisa 1.8) mõõdetakse esmasel kajastamisel õiglases väärtuses ja hiljem korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on bilansipäevale järgneva 12 kuu jooksul või Äriühingul puudub tingimusteta ühepoolne õigus lükata kohustise tasumist edasi hilisemaks kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva. Lühiajaliseks liigitatakse ka võlakirjadega seotud kohustised, mille tagasimakse tähtaeg on aruandekuupäevale järgneva 12 kuu jooksul. Samuti kajastatakse lühiajalistena võlakirjadega seotud kohustusi, mida võlakirjade märkijal oli õigus aruandekuupäeval lepingutingimuste rikkumise tõttu koheselt sisse nõuda.

Finantskohustiste kajastamise lõpetamine

Äriühing lõpetab finantskohustiste kajastamise siis, kui Äriühingu kohustised on rahuldatud, lõpetatud või aegunud. Finantskohustise eemaldamisel finantsseisundi aruandest kajastatakse kohustise bilansilise maksumuse ja tema eest makstud tasu vahet kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruandes tulu või kuluna. Kui finantskohustisega seotud tingimustes toimub oluline muudatus, lõpetatakse esialgse finantskohustise kajastamine ning arvele võetakse muudetud tingimustega finantskohustis. Sellisel juhul finantskohustise eemaldamisel finantsseisundi aruandest kajastatakse esialgse ja uue kohustise bilansilise maksumuse kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruandes tulu või kuluna.

1.10 Finantsvarade ja finantskohustiste saldeerimine

Finantsvarasid ja finantskohustisi saldeeritakse ja esitatakse finantsseisundi aruandes netosummas ainult juhul, kui Äriühingul on juriidiliselt rakendatav õigus kajastatud summasid saldeerida ja Äriühing kavatseb neid varasid saldeerida või realiseerida vara ja tasuda kohustise samaaegselt. Juriidiliselt rakendatav õigus ei tohi olla sõltuv tulevatest sündmustest ja peab olema rakendatav tavapärase äritegevuse käigus ning ka tehingupartneri poolsete lepingurikkumiste, maksejõuetuse ning pankroti korral.

1.11 Osakapital ja kohustuslik reservkapital

Osad on kaasatud omakapitalis. Uute osade emiteerimisega seotud kulutused arvestatakse maha omakapitalist eeldusel, et tegemist on vältimatute lisakuludega, mis on otseselt tehinguga seotud. Äriühingu peamine eesmärk on luua ainuosanikule väärtust majandusnäitajate ja tööstusharu arengute kaudu, et tagada konkurentsivõime ja luua eeldused pikaajalise jätkusuutliku kasumlikkuse saavutamiseks. Omakapitali ja varade suhe 0,44 viitab Äriühingu heale pikaajalisele maksevõime positsioonile. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule ja Äriühingu põhikirjale on Äriühing kohustatud moodustama kohustusliku reservkapitali. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 osakapitalist. Vastavalt ainuosaniku otsusele võib kohustuslikku reservkapitali kasutada kahjumi katmiseks, samuti osakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid ainuosanikule. Lähtudes eelnevate aastate kasumi jaotamise ettepanekutest ning ainuosaniku poolt tehtud kasumi jaotamise otsusest ületab Äriühingu kohustuslik reservkapital seaduses ja põhikirjas sätestatud miinimummäära andes täiendava finantsstabiilsuse ettevõtte majandustegevusele.

1.12 Seotud osapooled

Äriühing on 100% riigi omandis olev ettevõtte, mille seotud osapoolte hulka kuuluvad:

- (a) Isikud või selle isiku lähedased pereliikmed, kes on seotud aruandva (majandus) üksusega, juhul kui see isik:** (IAS 24.9 (a)):
 - (i) omab kontrolli või ühist kontrolli aruandva (majandus) üksuse üle;
 - (ii) omab olulist mõju aruandeüksusele; või
 - (iii) on aruandva majandusüksuse juhtkonna võtmeisikud või aruandva majandusüksuse emaettevõtte.
- (b) Ettevõtte on seotud aruandva ettevõttega, kui rakendub üks järgmistest tingimustest** (IAS 24.9 (b)):
 - (i) Ettevõtte ja aruandev Ettevõtte on sama kontserni liikmed (st et iga emaettevõtte, tütarettevõtte ja kaastütarettevõtte on seotud teistega).
 - (ii) Üks Ettevõtte on teise Ettevõtte sidusettevõtte või ühisettevõtte (või selle kontserni liikme sidusettevõtte või ühisettevõtte, mille liige on teine üksus).
 - (iii) Mõlemad ettevõtted on sama kolmanda isiku ühisettevõtted.
 - (iv) Üks ettevõtte on kolmanda üksuse ühisettevõtte ning teine ettevõtte on kolmanda üksuse sidusettevõtte.
 - (v) Ettevõttel on töösuhtejärgsete hüvitiste plaan aruandva Ettevõtte või iga sellega seotud ettevõtte töötajate kasuks. Juhul kui aruandval ettevõttel on endal selline plaan, siis on kasusaavad töötajad ise seotud aruandva ettevõttega.
 - (vi) Ettevõtet kontrollib või kontrollib ühiselt punktis (a) määratletud isik.

- (vii) Punktis (a) (i) määratletud isikul on Ettevõttele oluline mõju või ta on ettevõtte (või ettevõtte emaettevõtte) juhtivpersonali liige.
- (viii) Ettevõtte või ükskõik milline grupi liige, mille osaks see on, osutab aruandva Ettevõtte või aruandva Ettevõtte emaettevõtte juhtivtöötajatele olulisi teenuseid.

Täpsem informatsioon tehingutest seotud osapooltega on toodud lisas 14.

1.13 Maksustamine ja edasilükkunud tulumaks

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete jaotamata kasumile rakendatav tulumaksumäär on 0%, mistõttu Äriühingu finantsseisundi aruandes ei ole edasilükkunud tulumaksu nõudeid ja kohustusi. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks on 20/80 väljamakstavalt netosummalt. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevad Äriühingu tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumi- (kahjumi) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäära 14/86. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018.a. esimene arvesse võetav aasta. Finantsseisundi aruandes ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

1.14 Dividendid

Dividende kajastatakse nende välja kuulutamisel jaotamata kasumi vähendusena ning kohustisena ainuosaniku vastu.

1.15 Rahavoogude aruanne

Rahavooge klassifitseeritakse rahavoogudeks äri, investeerimis- ning finantseerimistegevusest. Finantsaruannete koostamisel on rahavood äritegevusest kajastatud kasutades kaudset meetodit, rahavood investeerimis- ning finantseerimistegevusest on kajastatud kasutades otsemeetodit.

1.16 Sündmused pärast aruandekuupäeva

Korrigeerivad sündmused – need, mis tõendavad aruandekuupäeval eksisteerinud asjaolusid, kajastatakse Äriühingu lõppenud aruandeaasta finantsseisundi- ning kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruandes. Mittekorrigeerivad sündmused – need, mis ei ole seotud aruandekuupäeval eksisteerinud asjaoludega ning on esitatud aastaaruande lisades.

Lisa 2. Müügitulu
(tuhandetes eurodes)

	01.01.2020- 31.12.2020	01.01.2019- 31.12.2019
Renditulu		
Renditulu lennukite rendist – fikseeritud rent	9 173	9 029
Renditulu lennukite tööriistade ja varuosade rendist	210	73
Tulu kliendilepingutest		
Lennukite varuosade müük	44	0
Kokku	9 427	9 102

Lennukite kasutusrendilepingud (keskmine kestus on 12-13 aastat): Äriühing ei planeeri lõpetada kasutusrendilepingud ennetähtaegselt, kuigi selline võimalus on Äriühingul olemas.

Tööriistade ja varuosade rent: rentnikul puudub ennetähtaegse lepingu lõpetamise võimalus. Lisainformatsioon väljarenditavate varade kohta on toodud lisas 5.

2020. a detsembri lõpus sõlmis Äriühing kõigi oma rentnikega COVID-19 pandeemia negatiivsetest mõjudest tingitud rendisoodustusi, mis kvalifitseerusid rendilepingute muudatusteks. Lepingulised rendisoodustused jõustusid tagasiulatuvalt alates 01.10.2020. Muudatuste sõlmimispäevale eelnenud perioodi renditulu oli kajastatud esialgsete rendilepingute tingimuste alusel. Uute tingimuste kohaselt sisaldasid Äriühingu 01.10.2020. – 31.12.2020. rendinõuded muutuvat renditasu, mis põhines lennutundide ja -tsüklite arvul ning oli sama perioodi esialgsete lepingute rendinõuetest väiksem. Rendilepingute muudatuse tulemusena lõpetati rendinõude kajastamine ulatuses, mis ületas muudetud lepingus kokkulepitud tasu ning selle mõju kajastati kasumi- (kahjumi-) ja muu koondkasumi (-kahjumi) aruande real „Kahjum finantsvarade kajastamise lõpetamisest“.

Rendilepingute muudatused - lennukite rent:

- esialgsed rendiperioodid jäid muutmata;
- perioodil 01.10.2020. – 31.03.2024 rakendatakse rendimaksete soodustusi, millest tulenevalt on sel perioodil rendimaksed väiksemad sõltudes muu hulgas fikseeritud rendimaksetest ja lennutundidega ning US dollariga seotud muutuvatest rendimaksetest;
- rentnikul puudub ennetähtaegse lepingu lõpetamise võimalus.

Lennukirentide tuleviku rendimaksete summa lepingutähtaegade alusel:

(tuhandetes eurodes)

Periood pärast aruandekuupäeva	31.12.2020	31.12.2019
1. aasta	2 851	9 576
2. aasta	2 851	5 696
3. aasta	6 845	4 920
4. aasta	8 227	4 920
5. aasta	8 688	4 920
6. aasta ja hiljem	33 474	22 444
Kokku	62 937	52 476

Kõik modifitseeritud lennukite rendilepingud näevad rendiperioodi jooksul ette erinevas suuruses rendimakseid. Rendimaksete valuutaks perioodil 01.01.2021-31.03.2024 on US dollar. USD 1%-line tugevnemine või nõrgenemine EUR suhtes mõjutaks eelmainitud perioodi tulevaste rendimaksete summat keskmiselt 143 tuhande euro võrra.

Rendilepingu muudatus – lennukite varuosade ja tööriistade rent:

- esialgset rendiperioodi (5 aastat) pikendati 12 kuu võrra;
- perioodil 01.10.2020 – 31.08.2021 rakendatakse rendile maksepuhkust ja rendimakse allahindlust;
- tulevaste perioodide rendimaksete summa kokku on suurenenud; rentnikul puudub ennetähtaegse lepingu lõpetamise võimalus.

Varuosade ja tööriistade rendi tuleviku rendimaksete summa lepingutähtaegade alusel:

(tuhandetes eurodes)

Periood pärast aruandekuupäeva	31.12.2020	31.12.2019
1. aasta	72	211
2. aasta	211	211
3. aasta	211	211
4. aasta	211	211
5. aasta	145	144
Kokku	850	988

Modifitseeritud varuosade ja tööriistade rendileping kehtestab rendimaksete puhkuse pikkusega 11 kuud ning alates puhkuse lõppemist sisaldab ainult fikseeritud rendimakseid.

Lisa 3. Renditeenuse osutamisega seotud kulud

(tuhandetes eurodes)

	01.01.2020- 31.12.2020	01.01.2019- 31.12.2019
Lennukite amortisatsioonikulu	5 065	4 957
Kahjum põhivara väärtuse langusest	11 837	0
Kokku	16 902	4 957

Lennukite rendilepingute algusest on jooksvad hoolduskulud kohustatud katma rentnik, välja arvatud kapitaalsed hooldusreservide kulud, mis tulenesid lennukite kasutamisest enne rendilepingute algust.

Põhivarana kajastatud lennukite tööriistade ja varuosade varakogumil aruandeperioodil amortisatsioonikulu ei tekkinud. Renditava vara kulumise tekkimine ja selle suurus olulisel määral sõltuvad varadega seotud rendilepingute tingimustest. Vastavalt 2019. aastal sõlmitud rendilepingutele ja 2020. aastal sõlmitud rendilepingu muudatusele tööriistade ja varuosade loomuliku kulumise ja nende väärtuse langusega seotud riski kannab rentnik (rentnik kohustub tagastama vara rendileandjale samas seisukorras nagu on rentnikule väljastatud ning vara hävinemise korral asendama seda omal kulul samaväärse varaga). Seega tööriistade ja varuosade varakogumi lõppväärtuse on ligilähedane soetusmaksumusele ning olulisi müügikulutusi vara realiseerimisega ei kaasne, mistõttu perioodil 2019-2020 amortisatsioonikulu ei tekkinud (lisa15).

Kahjum põhivara väärtuse langusest sisaldab Äriühingu lennukipargi väärtuse langust seisuga 31.12.2020. Lisainformatsioon lennukite väärtuse languse kohta on toodud lisa 5.

Lisa 4. Mitmesugused tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)

	01.01.2020- 31.12.2020	01.01.2019- 31.12.2019
Teenused	222	186
Juhatuse ja nõukogu tasud	38	38
Muud kulud	8	3
Kokku	268	227

Tasusid maksti kolmele nõukogu liikmele ja kahele juhatuse liikmele. Äriühingus puudusid aruandeperioodil lepingulised töötajad.

Lisa 5. Materiaalne põhivara
(tuhandetes eurodes)

	Lennukid	Lennukite komponendid	Lennukite tööriistad ja varuosad	Ettemaksed lennukite komponentide eest	Kokku
Soetusmaksumus					
Saldo 31.12.2018	72 746	3 500	0	0	76 246
Lisandumised (lisa 16)	0	698	1 812	0	2 510
Saldo 31.12.2019	72 746	4 198	1 812	0	78 756
Lisandumised (lisa 16)	0	1 087	0	1 318	2 405
Saldo 31.12.2020	72 746	5 285	1 812	1 318	81 161
Akumuleeritud kulum ja allahindlused					
Saldo 31.12.2018	-7 401	-389	0	0	-7 790
Amortisatsioonikulu (lisa 16)	-4 521	-436	0	0	-4 957
Saldo 31.12.2019	-11 922	-825	0	0	-12 747
Amortisatsioonikulu (lisa 16)	-4 521	-544	0	0	-5 065
Väärtuse langus	-11 548	-289	0	0	-11 837
Saldo 31.12.2020	-27 991	-1 658	0	0	-29 649
Jääkmaksumus 31.12.2019 (lisa 16)	60 824	3 373	1 812	0	66 009
Jääkmaksumus 31.12.2020 (lisa 16)	44 755	3 627	1 812	1 318	51 512

Lennukipark	Keskmine vanus	Lennukite arv
Bombardier, CRJ-900	8 aastat (kasutatud)	2
Bombardier, CRJ-900	9 aastat (kasutatud)	2
Bombardier, CRJ-900	11 aastat (kasutatud)	2
Bombardier, CRJ-900	12 aastat (kasutatud)	1

2020. aasta jooksul tehti suuremahulisi hooldustöid viiele lennukile kokku summas 3 519 tuhat eurot (2019. aastal – 1 239 tuhat eurot), millest Äriühing kajastas lennukite parendusena 2 405 tuhat eurot (2019. aastal – 698 tuhat eurot), sealhulgas lõpetamata remonditöid summas 1 318 eurot, ning ülejäänud 1 114 tuhat eurot (2019. aastal – 541 tuhat eurot) oli rentniku osa, mis vähendas kogunenud hooldusreservi kohustist. Hooldusreservist rahalist väljamakset rentnikule teostab Äriühing 2021. aasta esimeses kvartalis.

COVID-19 pandeemiast tulenenud negatiivsed muutused lennunduskeskkonnas ja aktiivse lendamise peatamine maailmas ja Eestis viitasid sellele, et Äriühingu lennukite ja lennukite parenduste kaetav väärtus võis olla aruandeaasta lõpu seisuga langenud. 2020. a lõpus sõlmitud rendisoodustused vähendasid lennukite rendimakseid ja seekaudu ka rendilepingutest tulenevaid rahavoogusid (informatsioon rendisoodustuste kohta on toodud lisas 2). Juhtkonna tellitud eksperthinnang (väärtuse test) vara kasutusväärtuse hindamiseks näitas, et väärtuse langusest mõjutatud lennukite väärtus koos parendustega langes kokku 11 837 tuhande euro võrra. Parendatud lennukite kaetava väärtuse leidmiseks oli seisuga 31.12.2020 iga lennuki kohta teostatud eraldi väärtuse test kasutades rendilepingutega seotud rahavoogude diskonteerimise meetodit: diskonteeriti tulevase rendilaekumisi ja väljamakseid tulevaste hooldustööde eest. Tulevased hooldustööde väljamaksed on 2021-2026 investeerimiskohustused, mis tekkivad seoses lennukite kapitaalsete hooldustööde teostamisega. Testi läbiviimisel eeldati, et lennukid müüakse perioodil 2030-2032 maha müügihinnaga 2,2 – 2,3 mln eurot ning Äriühingu tulevaste rendilaekumistega ei kaasne olulist finantsriski. US dollarites rahavoogude konverteerimiseks kasutati EIU forex kursid (USD 1%-line tugevnemine või nõrgenemine EUR suhtes mõjutaks lennukipargi väärtuse langust ning kahjumi- ja muu koondkahjumi aruande lõpptulemit keskmiselt 82 tuhande euro võrra). Rahavood diskonteeriti intressimääraga 4,5% ning selle 1%-line suurenemine või vähendamine mõjutaks lennukipargi väärtuse langust ning kahjumi- ja muu koondkahjumi aruande lõpptulemit keskmiselt 2 188 tuhande euro võrra ning sellise kahjumi kasv võib mõjutada ka Äriühingu võimet täita võlakirjalepingute eritingimustes sätestatud tingimust - omakapitali ja varade suhe.

Eraldi põhivarana kajastatud varuosade ja tööriistade kogumi väärtus ei vajanud Äriühingu juhtkonna hinnangul aruandekuupäeva seisuga ümberhindamist, kuna vara soetusmaksumus ei ületanud selle eeldatavat turuväärtust. Samalaadselt eelmise aastaga, ei tekkinud aruandeaastal lennukite tööriistadel ja varuosadel kulumit. Selline kulumiarvestus tuleneb varade rendilepingust, mille järgi vara väärtuse languse riski täismahus kannab rentnik. Lisainformatsioon tööriistade ja varuosade kulumi arvestuse kohta on toodud lisas 3.

Tulevased investeerimiskohustused

Äriühing koostöös Nordica ja Regional Jet OÜ'ga on välja töötanud kapitaalsete hooldustööde teostamise kava, milles tuuakse välja järgmise kuue aasta Äriühingu poolsed hinnangulised kulud seonduvalt seitsme kasutatud lennuki plaanitud hooldustöödega. Teostatud kapitaalsed hooldustööd kajastatakse põhivarana, mille kasulik eluiga on võrdne nende kasutuseaga. Hooldusplaan kajastab Äriühingu tuleviku investeringukohustusi summas 9 197 tuhat eurot (2019. aastal – 24 599 tuhat eurot). Kohustiste vähenemise taga on lennukite remondiplaani (eelkõige mootoriremondi) põhjalik ülevaatamine ja kohandamine vastavalt turul saadaolevatele soodsamatele alternatiividele.

Lisa 6. Raha ja raha ekvivalendid

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Raha ekvivalendid: deposiidid (alla 3 kuu)		
Piiranguteta	0	7 316
Piirangutega	0	862
Raha: raha pangakontodel		
Piiranguteta	6 216	0
Piirangutega	19 615	11 718
Raha ja raha ekvivalendid kokku (lisa 7)	25 831	19 896

Piiranguteta raha ja raha ekvivalentide all on kajastatud Äriühingu vabad rahalised vahendid. Piirangutega raha sisaldab rentniku ettemakseid lennukite hooldustööde reservide ja tagatisdeposiitide eest. Vastavalt Äriühingu rendilepingutele on rentnik kohustatud korraldama nõutud hooldustööde teostamise ning seejärel on õigus nõuda teostatud tööde proportsionaalses ulatuses kulude hüvitamist Äriühingus hoitavast hooldusreservide kontolt. Hooldustööde reservi makstakse igakuiselt kindlaksmääratud summadena ja rendilepingus on sätestatud rendileandja õigus neid korrigeerida iga aasta jaanuaris, tuginedes tegelikule lennukite kasutusmäärale eelmisel aastal. 2020. aastal kogus Äriühing rentnikult 7 036 tuhat eurot (2019. aastal – 3 220 tuhat eurot). Rahalisi vahendeid hoitakse eraldi pangakontodel, mida kasutatakse lennukite hooldusreservi tööde (*heavy maintenance events*) jaoks.

Osa Äriühingu pangakontodest on koormatud pandiga TrVh Collateral Agent OÜ (Advokaadibüroole Derling kuuluv võlakirjade tagatisagent) kasuks. Pangakontode pantimise nõue tuleneb 2017. ja 2018. aastal toimunud Äriühingu võlakirjade emissioonide tingimustest ning on otseselt seotud võlakirjade tagatistega. Täpsem informatsioon Äriühingu võlakirjade emissioonide ja võlakirjade lepinguliste tagatiste kohta on toodud lisa 13.

Lisa 7. Finantsinstrumendid**Finantsinstrumentide jaotus kategooriate lõikes**
(tuhandetes eurodes)

Finantsvarad	31.12.2020	31.12.2019
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarad:		
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 6)	25 831	19 896
Nõuded (lisa 8)	2 126	29
Kokku	27 957	19 925

Finantskohustised	31.12.2020	31.12.2019
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantskohustised:		
Võlakirjad (lisa 13)	24 250	27 750
Võlad tarnijatele (lisa 9)	2 311	163
Muud lühiajalised kohustised (lisa 12)	3 133	6 788
Muud pikaajalised kohustised (lisa 12)	13 014	5 168
Kokku	42 708	39 869

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate varade ja kohustiste õiglased väärtused ei erine oluliselt nende seisuga 31.12.2020 Äriühingu finantsseisundi aruandes kajastatud väärtusest. Võlakohustiste korrigeeritud soetusmaksumus leitakse diskonteerides tulevasi lepingulisi rahavooge sisemise intressimääraga 4%. Lisainformatsioon finantskohustuste diskonteerimise kohta on toodud lisades 1.8, 11 ja 12.

Finantsvarade ja finantskohustiste jääkväärtus, millest on maha arvatud allahindlused, on ligilähedane nende õiglasele väärtusele.

Finantsvarade krediitlikvaliteet
(tuhandetes eurodes)

Äriühing rakendab kõigi ostjate vastu tekkinud nõuete eeldatava krediitlikahjumi kajastamisel standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit, mis lubab moodustada allahindluse reservi kehtivusaja jooksul eeldatava krediitlikahjumi summas. Selleks, et hinnata eeldatavat krediitlikahjumi, jagatakse nõuded ostjate vastu ühiste krediidiriski tunnuste ja tähtaja ületanud päevade alusel gruppidesse. Hindamispõhimõtteid on kirjeldatud arvestusmeetodite lõigus „Finantsvarade väärtuse langus“ (lisa 1.9).

Kui finantsvara ei ole tähtaega ületanud ja selle väärtus ei ole langenud, siis üldjuhul hinnatakse selle krediitlikvaliteeti sõltumatute krediitdireitingu agentuuride poolt kreditoridele antud reitingute alusel (kui vastaspoolele on reiting antud).

Raha arvelduskontodel ja hoiused reitingute lõikes*	31.12.2020	31.12.2019
Aa2	7 686	8 178
Baa1	18 145	11 718
Kokku	25 831	19 896

Rahaliste jääkide krediitkvaliteedi hindamisel kasutab Äriühing reitinguagentuuride Moody's krediitdireitinguid. Juhatus on hinnanud, et krediitdiasutuste nõuded kannavad madalat krediidiriski, arvestades nende krediitdireitingut, finantsseisundit ja lühiajalist majanduslikku väljavaadet.

Äriühingu finantsvarades kajastatud nõuded seisuga 31.12.2020 koosnevad nõetest ostjate vastu, rendinõuetest ja pangadeposiidist. Nõuded ostjate vastu ja rendinõuded sisaldavad endas lennukite varuosade müügiarveid ja rentnikele väljastatud rendiarveid, mille maksetähtajad ei ole veel saabunud. Panga deposiit oli sõlmitud 2020. aasta märtsis perioodiks 12 kuud.

Äriühingu teostatud rahaliste jääkide ja teiste finantsvarade võimaliku krediitkahjumi analüüs näitas, et finantsvarade oodatavad krediitkahjumid on ebaolulised, mistõttu ei olnud seisuga 31.12.2020 finantsseisundi aruandes kajastatud.

Lisa 8. Nõuded ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Deposiit pangakontol (tähtaeg – 1 aasta)	1 880	0
Nõuded ostjate vastu	44	0
Rendinõuded	200	28
Lühiajalised intressinõuded	2	1
Nõuded kokku (lisa 7)	2 126	29
Maksude ettemaksed	95	90
Käibemaksu tagastusnõuded	0	19
Ettemaksed	0	2
Ettemaksed kokku	95	111
Kokku	2 221	140

Lisa 9. Võlad ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Võlad tarnijatele	2 311	163
Võlad ja ettemaksed kokku (lisa 7)	2 311	163

Tarnijatele võlgade suurenemise taga on rentniku nõuded 2020. aastal läbiviidud suuremahuliste hooldustööde eest. Kõnealuste tööde arved olid esitatud Äriühingule aruandeaasta lõpus ning vastavad maksed tehakse 2021. aastal (lisa 17).

Lisa 10. Osakapital

	31.12.2020	31.12.2019
Osakapital (eurodes)	1 000 000	1 000 000
Osade arv	1 000 000	1 000 000
Osa nominaalväärtuses (eurodes)	1	1

Sissemakse osakapitali oli kajastatud ühingu registreerimisel 9. oktoobril 2015 aastal. Ülekursina sissemakstud summa oli 31 000 tuhat eurot. Äriühingu jaotuskõlbulik omakapital seisuga 31.12.2020.a. ja maksimaalne kaasnev tulumaksukohustus dividendide väljakuulutamisel on toodud lisas 18.

Dividendide jaotamiseks on vajalik otsus ainuosaniku koosolekult ning Äriühingu jaotatava kasumi olemasolu. Samuti tuleks arvesse võtta Äriühingu kasumit, eeldatavaid tulemusi, finantsseisundit ja investeerimisvajadusi. Kuna Äriühing on jätkuvalt asutamisjärgses kasvu- ja investeerimisfaasis, siis vastavalt omaniku ootustele ei ole omanik ette näinud dividendide maksmist.

Vastavalt omaniku ootustele on Äriühingu kui rahvusvahelises õhusõidukite pikaajalises liisinguäris tegutseva investeerimisettevõtte optimaalseks omakapitali proportsiooniks tööstusharule tüüpiliselt ja väljaantud võlakirjade tingimustest lähtuvalt vahemik 25%-50% koguvaredest, millest Äriühing oma finantsplaanide koostamisel lähtub.

31.12.2020 seisuga on antud suhe 41%, arvestades omakapitali 32 915 tuhat eurot ning koguvarede summat 79 564 tuhat eurot (31.12.2019 seisuga – 52%, arvestades omakapitali 44 833 tuhat eurot ning koguvarede summat 86 045 tuhat eurot).

Lisa 11. Tulevaste perioodide tulu – rendi ettemaks

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Tulevaste perioodide tulu – rendi ettemaks	3 941	1 343
Kokku	3 941	1 343

Enamiku tulevaste perioodide tulude kasvust moodustas hooldusreservide nominaal- ja nüüdisväärtuse vahe, mis tekkis hooldustööde plaani muutustest (lisa 5 ja 12). COVID-19 pandeemia tingitud lennukite vähenenud kasutamise tõttu nii aruandeaastal kui ka lähitulevikus olid lennutundidel ja -tsükliatel põhinevad kapitaalsed hooldustööd edasi lükatud, mistõttu märkimisväärselt pikenes tööde katteks kogutud rahalise reservi tagasimaksete periood. Kõnealusest perioodist sõltuv hooldusreservide nüüdisväärtus oli aruandeaastalõpu seisuga oluliselt langenud.

Lisa 12. Muud kohustised

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Pikaajalised kohustised		
Hooldusreserv - hinnanguline tagasimakse periood on üle 5 aasta (lisa 15)	12 045	4 185
Tagatisdeposiidid - hinnanguline tagasimakse periood on üle 5 aasta	969	983
Kokku (lisa 7)	13 014	5 168
Lühiajalised kohustised		
Hooldusreserv - hinnanguline tagasimakse periood on 12 kuud (lisa 15)	3 133	6 788
Kokku (lisa 7)	3 133	6 788

Tagatisdeposiidid on lepingulised tagasimakstavad ühekordsed deposiidid, mida rentnik maksab Äriühingule, maandades rentniku võimaliku maksejõuetusega seotud riski.

Nii hooldusreservid kui ka tagatisdeposiidid vastavad rendileandja finantskohustistele, mida kajastatakse korregeeritud soetusmaksumuses (kasutades sisemise intressimäära meetodit). Äriühingu lennukite remondi- ja hooldusplaanis eeldatavate tulevaste väljamaksete kohaselt on hooldusreservide hüvitamisperiood 7 aastat ning 2020. aastal tuleb hüvitada 20% reservist. Tagatisdeposiitide tagasimaksmise eeldatav periood on aastatel 2027 - 2029.

Lisa 13. Emiteeritud võlakirjad

(tuhandetes eurodes)

Perioodil 2017-2018. on Äriühing emiteerinud võlakirju 35 miljonit eurot, millest 50% märkis AS LHV Pank ja 50% märkisid AS LHV Varahalduse poolt hallatavad fondid:

- 2017. võlakirjade märkimine: 12,5 miljonit eurot – AS LHV Pank, 12,5 miljonit eurot – AS LHV Varahaldus;
- 2018. võlakirjade märkimine: 5 miljonit eurot – AS LHV Pank, 5 miljonit eurot – AS LHV Varahaldus.

Emiteeritud võlakirjade alusvaluutaks on euro. Äriühing on kohustatud tegema kupongiintressimakseid kaks korda aastas. Emiteeritud võlakirjad on amortiseeruvad, kuna lisaks kupongiintressidele peab Äriühing maksma tagasi ka võlakirja põhiosa.

Emiteeritud võlakirjad	Intressimäär	Summa
Saldo 31.12.2018 (lisa 7)		31 250
Tagasiostmine 2019		-3 500
Saldo 31.12.2019 (lisa 7)		27 750
Tagasiostmine 2020		-3 500
Saldo 31.12.2020 (lisa 7)		24 250

Intressikohustis emiteeritud võlakirjadelt

Tekkepõhine intressikohustis 31.12.2018	137
2019. aasta intressikulu	861
2019. aastal välja makstud	-879
Tekkepõhine intressikohustis 31.12.2019	119
2020. aasta intressikulu	763
2020. aastal välja makstud	-778
Tekkepõhine intressikohustis 31.12.2020	104

Emiteeritud võlakirjad tagasiosutähtaja järgi:

31.12.2020 seisuga	< 1 aasta	1-5 aastat	> 5 aastat	Tagastamise tähtaeg
Võlakirjade tagasiosut (emiteeritud 2017)	2 500	13 750	0	18.04.2025
Võlakirjade tagasiosut (emiteeritud 2018)	1 000	4 000	3 000	18.12.2026
Võlakirjade tagasiosut kokku	3 500	17 750	3 000	

31.12.2019 seisuga	< 1 aasta	1-5 aastat	> 5 aastat	Tagastamise tähtaeg
Võlakirjade tagasiosut (emiteeritud 2017)	2 500	10 000	6 250	18.04.2025
Võlakirjade tagasiosut (emiteeritud 2018)	1 000	4 000	4 000	18.12.2026
Võlakirjade tagasiosut kokku	3 500	14 000	10 250	

	< 48 kuud	> 48 kuud
Intressimäär (aastas)	2,85%	6k Euribor + 2,65%

Võlakirjade tagatised on alljärgnevad:

- registerpant kuuete lennukile Bombardier CRJ900 („tagatud lennukid“);
- tagatud lennukite ja majandustegevuse kindlustusnõuete pant ja tingimuslik loovutus;
- tagatud lennukite hooldus- ja teiste tavapäraste lennunduses nõutavate reservide (eraldi kontodel olevad vahendid) pant;
- tagatud lennukite rendilepingust tulenevate nõuete pant ja tingimuslik loovutamine tagatisena.

Võlakirjade tagatiseks seatud lennukite jääkväärtus finantsseisundi aruandes

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Lennukite arv	6	6
Parendatud lennukite jääkmaksumus	42 219	54 863
s.h. lennukite jääkmaksumus	37 444	51 693
parenduste jääkmaksumus	4 775	3 170

Võlakirjalepingute tingimused muuhulgas nõuavad tagatiseks seatud lennukite kuurendi, hooldusreservi ja tagatisdeposiidi maksete laekumist LHV pangakontodele. Eelnimetatud pangakontod olid panditud võlakirjade tagatisagendi TrVh Collateral Agent OÜ kasuks. Panditud kontode jäägid on Äriühingu finantsseisundi aruandes kajastatud rahana (lisa 6). Panditud arvelduskontodel puuduvad otsesed raha kasutamise piirangud, v.a lepingus konkreetselt sätestatud alusel (nt kui Äriühing peaks sattuma makseraskustesse). Äriühingu intressikandvad kohused ei tohi ületada 50% panditud lennukite väärtusest iga kalendriaasta viimase päeva seisuga, vastaselt korral võivad võlakirjainvestorid küsida Äriühingult lisatagatise tähtajalise tagatisdeposiidi näol (5 280 tuhat eurot). Informatsioon võlakirjade lisatagatise kohta on toodud lisa 17. Äriühingu finantsraskuste korral on panditud kontode kasutamine piiratud ning lubatud on üksnes sihtotstarbeline raha kasutamine – eelkõige lennuki hooldustööde hüvitiste väljamaksed sama lennukiga seotud hooldusreservi kontolt. Seisuga 31.12.2020 panditud kontode hulka kuulusid esimese kuue lennuki rendi, hooldusreservi ja tagatisdeposiidi makseteks määratud pangakontod.

Panditud LHV arvelduskontode jäägid
(tuhandetes eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Lennukite kuurendi maksed	4 528	2 283
Lennukite hooldusreservi maksed	10 362	7 452
Lennukite tagatisdeposiidid	1 136	1 136
Kokku panditud arvelduskontode jäägid	16 026	10 871

Äriühingule on võlakirjalepingutega seatud ka täiendavad eritingimused, millele peavad Äriühingu majandusnäitajad vastama tagasiostutähtaja lõpuni. Seisuga 31.12.2020 ei täitnud Äriühing võlateenindamise katekordaja (DSCR) eritingimust, mille osas väljastasid võlakirjainvestorid kinnituse, et nad loobuvad antud eritingimuse nõudest 31.12.2020.a. seisuga ning ei nõua sellel alusel võlakirjade ennetähtaegset lunastamist. Lisaks näevad võlakirjatingimused ette, et iga majandusaasta lõpu seisuga hinnatakse tagatiseks olevate lennukite tagatisväärtus ja juhul kui võlakirjade jääk on suurem kui 50% tagatisväärtusest (LTV eritingimus), seatakse Äriühingu poolt lisatagatiseks täiendav rahaline deposiit. Lisatagatise seadmisel loetakse, et võlakirjade rikkumist ei ole toimunud. COVID-19 pandeemiast tingitud põhivarade märkimisväärse allahindluse ja lennunduses prevaleeriva valuuta USA dollari väärtuse vähenemise tõttu oli 31.12.2020.a. seisuga 2018. aastal emiteeritud võlakirjade jäägi ja nende tagatiseks antud kahe lennuki tagatisväärtuse suhe üle 50%, mistõttu seadis äriühing LTV eritingimuse täitmiseks lisatagatisena rahalise deposiidi summas 5 280 tuhat eurot (lisa 17).

Lisa 14. Seotud osapooled
(tuhandetes eurodes)

Aruandeperioodi jooksul seotud osapoolte tehingud hõlmavad tehinguid riigi omanduses oleva äriühinguga Nordic Aviation Group AS (ja selle tütarühing Regional Jet OÜ) ning äriühinguga, mis osutab juhtimis- ja õigusabiteenust (Advokaadibüroo TRINITI OÜ).

	31.12.2020		31.12.2019	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Muud riigi omandis olevad ettevõtted	192	18 349	28	11 956
Ettevõtted, kes osutavad juhatuse liikme teenuseid	0	0	0	14
Kokku	192	18 349	28	11 970

	01.01.2020-31.12.2020		01.01.2019-31.12.2019	
	Müügid	Ostud	Müügid	Ostud
Muud riigi omandis olevad ettevõtted*	7 101	2 405	9 099	2 510
Ettevõtted, kes osutavad juhtimisteenust	0	143	0	107
Kokku	7 101	2 548	9 099	2 617

* Müügid sisaldavad lennukite, lennukite tööriistade ja varuosade rendimakseid. Ostud sisaldavad lennuki ning lennuki tööriistade, varuosade ja Hooldusreservi tööde soetust.

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	01.01.2020-31.12.2020	01.01.2019-31.12.2019
Arvestatud tasu	28	28

Tegev- ja kõrgema juhtkonna koosseisu kuuluvad Äriühingu juhatuse ja nõukogu liikmed. Juhatuse liikmetega sõlmitud kokkulepped ei näe ette hüvitist lepingu lõppemise või muude töösuhte lõppemise järgsete hüvitiste korral.

Seotud osapooltega tehtud tehingute avalikustatav standard sisaldab laialdasemat avalikustamisraamistikku kui Eesti finantsaruandluse standard RTJ 15.

Lisa 15. Finantsriskide juhtimine (tuhandetes eurodes)

Finantsriskid

Äriühingu tegevus toob kaasa mitmesuguseid finantsriske: krediidirisk, likviidsusrisk ja tururisk (sh rahavoo ja õiglase väärtuse intressirisk, välisvaluuta risk, ning hinnarisk). Finantsriskide juhtimise eesmärk on finantsriskide leevendamine ja finantstulemuste volatiilsuse vähendamine.

Krediidirisk kajastab potentsiaalset kahju, mis tuleneb vastaspoole suutmatusest täita õigeaegselt endale võetud kohustusi Äriühingu ees. Äriühingu esmaseks riskiks on, et rentnik ei maksa rendilepingust tulenevaid regulaarsete suuremahuliste hooldustööde makseid. Kõik olemasolevad lennukite rendilepingud, mille Äriühing on sõlminud, näevad ette hooldusreservide kogumise US dollarites (kuni 31.03.2024.) ja eurodes (alates 01.04.2024.). Hooldusreserv on sisuliselt rentniku rahaline deposiit, katmaks tulevaste regulaarsete suuremahuliste hoolduste (Hooldusreservi tööde) kulusid (lisa 12). Seepärast võib hooldusreservi ebapiisavus suurendada rentniku krediidiriski. 31.12.2020. seisuga puudus Nordical

hooldusreservi maksete võlg (seisuga 31.12.2019. hooldusreservi maksete võlg oli 4 820 tuhat eurot). Äriühingu pangakontole laekunud hooldusreservi jääk 17 175 tuhat eurot seisuga 31.12.2020 katab Nordica osa järgmise 7 aasta planeeritavast Hooldustööde maksumusest. Krediidiriski leevendamiseks rakendatav meede on uute sõlmitavate rendilepingute jaoks nõutav tagatisraha. Tööriistade ja varuosade rendilepingutega seotud krediidiriski maandab asjaolu, et vastavalt lepingutingimustele väljarenditava vara kulumise ja hävinemise riisiko on rentnikul (lisa 3).

Likviidsusrisk on oht, kus Äriühing ei suuda täita rahalisi kohustusi rahavoo puudujäägi tõttu. Äriühingu likviidsusrisk on tihedalt seotud rendilepingutest tuleneva krediidiriskiga, kuna enamik Äriühingu nõudeid tekib ühe rentniku vastu. Riski maandamiseks on võimalik kasutada lennukite rendilepingute alusel saadud tagatisraha. Lisaks Äriühing jooksvalt kontrollib rentniku igakuiste rendimaksete tähtajalisust, et võla tekkimisel koheselt reageerida ning vajadusel tagatist rakendada. Tähtjaks laekumata hooldusreservimaksed ei mõjuta Äriühingu likviidsuse lühiajalises perspektiivis, kuna aruandeaasta lõpu seisuga kogutud reserv katab rohkem kui järgmise 5 aasta reservivajadust. Pikaajalises perspektiivis kasutab Äriühing hooldusreserviga seotud likviidsusriski maandamiseks samuti rendilepingute alusel saadud tagatisraha ning vajadusel peatab hooldusreservist kompensatsiooni väljamakseid kuni hooldusreservi lepingulised nõuded on täidetud.

Järgnev likviidsusanalüüs näitab Äriühingu finantsvarade ning lühi- ja pikaajaliste finantskohustiste jaotumist tähtajaliselt:

Finantsvarad	Intress	<1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku	Väärtus finantsseisundi aruandes
31.12.2020 seisuga								
Intressi mittekandvad		5 383	2	5 324	8 163	7 205	26 077	26 077
Intressikandvad	0,05%	0	0	0	1 880*	0	1 880	1 880
Kokku		5 383	2	5 324	10 043	7 205	27 957	27 957

Finantskohustised	Intress	<1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku	Väärtus finantsseisundi aruandes
31.12.2020 seisuga								
Intressi mittekandvad		12	0	5 429	8 163	7 205	20 809	18 458
	2,85% ja 2,65%+6kuu							
Intressikandvad	EURIBOR	0	0	3 500	17 750	3 000	24 250	24 250
Kokku		12	0	8 929	25 913	10 205	45 059*	42 708

Finantsvarade ja -kohustiste saldo								
31.12.2020		5 371	2	-3 605	-15 870	-3 000	-17 102	-14 751

* ei sisalda 2021. aastal võlakirjade lisatagatisena seotud pangadeposiiti summas 3 400 tuhat eurot

Finantsvarad	Intress	<1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku	Väärtus finantsseisundi aruandes
31.12.2019 seisuga								
Intressi mittekandvad		29	0	6 037	4 355	1 326	11 747	11 747
Intressikandvad	1,3%-2,0%	0	7 316	862	0	0	8 178	8 178
Kokku		29	7 316	6 899	4 355	1 326	19 925	19 925

Finantskohustised	Intress	<1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku	Väärtus finantsseisundi aruandes
31.12.2019 seisuga								
Intressi mittekandvad		42	2	7 018	4 355	1 326	12 743	12 119
Intressikandvad	2,85%	0	0	3 500	14 000	10 250	27 750	27 750
Kokku		42	2	10 518	18 355	11 576	40 493	39 869

Finantsvarade ja -kohustiste saldo								
31.12.2019		-13	7 314	-3 619	-14 000	-10 250	-20 568	-19 944

Äriühingu finantsseisundi aruandes „Raha ja raha ekvivalentide“ kirje all kajastuv summa on likviidsusanalüüsis jagatud 3-12-kuulisteks ja pikaajalisteks finantsvaradeks. Formaalselt eelnimetatud finantsvara vastab kõikidele raha ja raha ekvivalentide kriteeriumitele ning selle ebatavaline esitus riskianalüüsi tabelis ei tulene Äriühingu lepingulistest raha kasutamise piirangutest. Samas eelseisvad lennukite Hooldusreservi tööde kohustused oluliselt määravad Äriühingu pangakontodel oleva raha kasutamise poliitikat. Lisas 6 toodud piirangutega raha on rentniku Hooldusreservi tööde ettemaksed, mis vastavalt Hooldusreservi tööde plaanile kuuluvad Hooldusreservi tööde hüvitamiseks järgmise 6 aasta jooksul ning kõige varasem väljamakse võib toimuda juba 2021. aasta esimeses kvartalis. Kokku on 2021. aastal kavandatud toimuma umbes 20% planeeritud hüvitiste väljamaksetest. Hooldusreservi tööde plaan kuulub oluliste juhtkonna hinnangute hulka, mille kohta lisainformatsioon on toodud lisas 16. Tagatisdeposiitide väljamaksmiseks ettenähtud raha kajastub riskianalüüsis üle 5 aasta finantsvarana. Finantsvarade ja -kohustiste negatiivsed saldod seisuga 31.12.2020, mis kajastuvad likviidsusanalüüsis perioodidel 1-5 ja üle 5 aasta, on kaetud tulevaste rendi ja hooldusreservi laekumistega.

Intressimäära risk on finantsinstrumentide tuleviku rahavoogude muutuse risk, mis tuleneb turu intressimäärade muutustest. Turu intressimäärade muutused mõjutavad peamiselt Äriühingu pikaajalisi intressikandvaid võlakirju. Osa eelnimetatud kohustistest on fikseeritud intressimääraga: 2017. emiteeritud võlakirjade intressimäär on fikseeritud kuni 30.04.2021, 2018. emiteeritud võlakirjade intressimäär – kuni 31.12.2022. Pärast 4. aasta möödumisest vastavate võlakirjade emiteerimisest rakendatakse ujuvat intressimäära 2,65% + 6k Euribor.

Äriühing on valuutariski osas avatud nii tehingu- kui ka konverteerimise riskile. Hooldustööde ja varuosade hinnakujunduseks lennunduses kasutatav standardvaluuta on USA dollar. Sõltuvalt USD/EUR kursimuutustest võib see kaasa tuua olukorra, kus nõuetekohaselt kavandatud ja kogutud hooldusreservid

(hooldustöödeks, mis võivad toimuda alles mitme aastat pärast) ei pruugi katta hoolduskulude tegelikku maksumust, mis tuleneb EUR/USD vahetuskursist. Riski osaliselt leevendab asjaolu, et vastavalt muudetud rendilepingutele perioodil 01.10.2020.-31.03.2024. on rendi- ja hooldusreservi maksete valuutaks samuti USA dollar. Lisaks saab nimetatud riski leevendada tööstusharus tavapäraste valuutariski maandamise kokkulepetega, pideva valuutakursi muutuste jälgimise ja lepinguliste hooldusreservide õigeaegse suurendamisega juhul kui selleks tekib vajadus. Sõltuvalt rentniku finantsolukorrast ei pruugi nimetatud potentsiaalne valuutarisk omada Äriühingu jaoks mingit olulist mõju. Äriühing on senises tegevuses kasutanud USD riski maandamiseks nn loomulikku riskimaandust (*natural hedge*), kus ühing hoiab eraldi arvelduskontol piisava koguse USD-e, mis katab ettenähtava hooldusvajaduse lähiaastatel.

Raha arvelduskontodel valuutade lõikes	31.12.2020	31.12.2019
USD (tuhandetes USA dollarites)	9 431	9 187
EUR (tuhandetes eurodes)	18 145	11 718
Kokku (tuhandetes eurodes)	25 831	19 896

Raamatupidamislikult tähendab selline riskimaandus küll USD nõrgenedes finantskulu, samas äriplaani ja pikaajalise eelarve kontekstis tasandab seda bilansiväliste pro-rata kohustuste (lisa 1.5) vähenemine, kuna USD odavnedes vähenevad ka USD põhised hoolduskulud. USD 1%-line tugevnemine või nõrgenemine EUR suhtes mõjutaks 2020. aasta kahjumi- ja muu koondkahjumi aruande lõpptulemit keskmiselt 159 tuhande euro võrra.

Lisa 16. Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Finantsaruannete koostamiseks on kasutatud mitmeid hinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad finantsaruannetes kajastatud varasid ja kohustisi. Kuigi need hinnangud põhinevad juhtkonna parimatel teadmistel praeguste sündmuste ja tegevuste kohta, võivad tegelikud tulemused nende hinnangute põhjal erineda.

Materiaalse põhivaraobjekti kasuliku eluea ja lõppväärtuse kindlaksmääramiseks kasutatakse juhtkonna hinnanguid vara tegeliku kasutamise perioodi kohta. CRJ-900 lennukite hinnanguline jääkväärtus oli keskmiselt 2 300 tuhat eurot. Tegevusala kogemus on näidanud, et varade tegelik kasutusaeg on osutunud mõnikord pikemaks või lühemaks, kui nende eeldatav kasulik eluiga. Põhivarana kajastatud tööriistade ja varuosade hinnanguline lõppväärtus on 1 812 tuhat eurot, mis võrdub varade soetusmaksumusele, ja eeldatav müügiga seotud kulutuste summa on ebaoluline (lisa 5). Põhivarana kajastatud lennukite ja parenduste jääkväärtuste suhtes oli läbi viidud vara väärtuse test. Selle tulemusena tuvastatud lennukite väärtuse langus summas kokku 11 837 tuhat eurot põhineb eeldusel, et allahinnatud lennukite tulevaste rendilaekumistega ei kaasne olulist finantsriski ning keskmine EUR/USD püsib ligilähedasel tasemel 1,21. Seisuga 31. detsember 2020. oli Äriühingu põhivarade bilansilise maksumuse jääk 51 512 tuhat eurot, aruandeperioodi amortisatsioonikulu oli 5 065 tuhat eurot (lisa 5).

Äriühingu rendilepingute liigitus kapitalirendiks või kasutusrendiks sõltub juhtkonna hinnangutest. Rendilepingute liigitamiseks viib juhtkond läbi juhtumipõhised hinnanguid, võttes arvesse rendilepingute tingimusi ja muid majanduslikke tegureid. Aruandeperioodil kehtinud rendilepingud klassifitseeruvad kasutusrendiks.

Rentniku hooldusreservi ettemaksed liigitatakse lühi- ja pikaajalisteks lähtuvalt juhtkonna poolt kinnitatud hooldusreservi hüvitamise plaanile (Hooldusreservi tööde eest makstavad hüvitised), mis uuendatakse iga kalendriaasta alguses koostöös rentnikuga tuginedes lennukite eeldatava kasutamise statistikale (lennatud tunnid ja tsüklid). Planeeritud lennukite kasutamises võib üldjuhul esineda ebamäärasusi, kuna sellele avaldavad mõju Hooldusreservi tööde teostatavad partnerid ning lennunduse igapäevased opereerimise vajadused ja riskid, mis omakorda sõltuvad paljudest välistest teguritest nagu ilm, tööjõuturg, rentniku kliendilepingud jms. Seega tegelik Hooldusreservi tööde teostamise aeg võib erineda planeeritud Hooldusreservi tööde graafikust, mistõttu ka hooldusreservi hüvitamise tegelik periood ei pruugi vastata varem avalikustatud liigitusele.

Lisa 17. Sündmused pärast aruandekuupäeva

2021. aasta kevadel pikenes 2020. aastal võlakirjade lisatagatiseks seatud rahaline deposiit summas 1 880 tuhat eurot. Lisaks seadis Äriühing täiendava LHV pangakonto tagatisdeposiidi summas 3 400 tuhat eurot emiteeritud võlakirjade lisatagatisena (lisa 14) AS LHV Panga ja AS LHV Varahalduse kasuks. Tagatisdeposiidid on sõlmitud üheks aastaks intressiga 0,05% aastas. Lisatagatiseks deponeeritud raha kasutamine on deposiitide lepingulise tähtaja lõpuni piiratud.

2020. aasta lõpu seisuga oli Äriühingul maksmata peaaegu kõik lennukirentniku arved samal aastal teostatud suuremahuliste lennukite hooldustööde eest. Hooldustööde läbiviimise eest vastutab rentnik, mille tõttu kõik hooldustöödega seotud kuluarved tulevad esmalt otse rentnikule. Lennukite rendilepingute kohaselt peab rentnik esitama Äriühingule hooldustöödega seotud kuluarved siis, kui kõik vajalikud hooldustööd on lõpule viidud. Äriühing peab maksma rentniku arved vastavalt lõplikule dokumentatsioonile, mille hulgas on Äriühingule edastatud kuluarved ja poolte pro-rata arvestus. Aruandeaastal toimunud hooldustööde dokumentatsioon esitati rentniku poolt 2020. aasta detsembris. Rentniku nõue summas 2 191 tuhat eurot kajastub seisuga 31.12.2020. Äriühingu lühiajaliste kohustiste all (võlad ja ettemaksed – lisa 9) ning sellega seotud makseid teostab Äriühing 2021. aasta teises kvartalis.

Lisa 18. Tingimuslikud kohustused

Äriühingu jaotuskõlbulik omakapital seisuga 31.12.2020 on 615 tuhat eurot, mis võrdub 2020. aasta aruandeaasta koondkahjumi ja eelmiste perioodide jaotamata kasumiga. Dividendide väljakuulutamisel oleks maksimaalne kaasnev tulumaksukohustus summas 123 tuhat eurot (lisa 10).

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahvi. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Ettevõtte ülemineku nõue

2018. aastal esitasid osad AS Estonian Air (pankrotis) (EA) endised töötajad Harju Maakohtus menetletavas kohtuvaidluses AS Nordic Aviation Group vastu (tsiviilasi nr 2-17-3370) nõude ka Äriühingule. Kohus kaasas Äriühingu menetlusse (kaas)kostjana.

Hagejad on esitanud kostjate vastu järgmised nõuded: 1) tuvastada, et ettevõtte, mille kaudu EA tegutses, on ettevõtte ülemineku korras läinud üle Aktsiaseltsile Nordic Aviation Group ja Osaühingule Transpordi Varahaldus, ning 2) mõista solidaarselt kostjatelt välja töösuhetest tulenevad nõuded kogusummas ca 1 560 tuhat eurot. 31.12.2020 seisuga nimetatud nõude osas eraldist pole kajastatud.

31.08.2020 tegi Harju Maakohus tsiviilasjas nr 2-17-3370 otsuse, millega rahuldas hagi. AS Nordic Aviation Group ja Äriühing vaidlustasid maakohtu otsuse täies ulatuses, esitades apellatsioonkaebused Tallinna Ringkonnakohtule, mis oma 26.03.2021 otsusega jättis kaebused rahuldamata ja Harju Maakohtu otsuse sisuliselt muutmata.

Tuginedes Äriühingu õigusnõustajate hinnangutele on TVH juhtkond seisukohal, et kuna maakohus ja ringkonnakohus on oma otsuste tegemisel rikkunud oluliselt nii materiaali- kui menetlusõiguse norme on õiguslik alus ja põhjendused ringkonnakohtu otsuse edasikaebamiseks olemas, mistõttu esitas Äriühing Riigikohtule kassatsioonkaebuse. Kokkuvõttes tuleb pidada pigem tõenäoliseks, et juhul kui kassatsioonkaebus menetlusse võetakse siis Riigikohus tühistab alama astme kohtute otsused tsiviilasjas nr 2-17-3370 ning saadab asja tagasi maakohtule uueks läbivaatamiseks.

Ringkonnakohtu otsuse jõustumisel ei saa välistada, et sellele tuginedes püüavad Äriühingu vastu oma nõudeid esitada ka teised EA võlausaldajad. Tuginedes õigusekspertide hinnangutele ei pea TVH juhatus tõenäoliseks sellise riski realiseerumist ulatuses, mis mõjutaks äriühingu jätkusuutlikust.

- -

Juhatus ja nõukogu liikmete allkirjad

Juhatus on koostanud Osaühingu Transpordi Varahaldus tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2020 lõppenud perioodile.

Tõnis Tamme	Juhatus liige	28.04.2021
-------------	---------------	------------

Ergo Blumfeldt	Juhatus liige	28.04.2021
----------------	---------------	------------

Nõukogu on läbi vaadanud juhatuse koostatud majandusaasta aruande (lk 2-47), sealhulgas tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande ning on kinnitanud selle ainuosanikule esitamiseks.

Maigi Pärnik-Pernik	Nõukogu esimees	28.04.2021
---------------------	-----------------	------------

Kaupo Raag	Nõukogu liige	28.04.2021
------------	---------------	------------

Katrin Andre	Nõukogu liige	28.04.2021
--------------	---------------	------------

KAHJUMI KATMISE ETTEPANEK

Osaühingu Transpordi Varahaldus puhaskahjum perioodil 01. jaanuar 2020 - 31. detsember 2020 oli -11 918 070 eurot.

Juhindudes äriseadustiku §179 teeb juhatus ettepaneku katta Osaühingu Transpordi Varahaldus 2020. majandusaasta kahjum -11 918 070 eurot eelnevate perioodide jaotamata kasumi arvelt.

Lugupidamisega,

Ergo Blumfeldt

Juhatuse liige

Tõnis Tamme

Juhatuse liige